

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030
Územné vymedzenie:	Obec Matiašovce
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	31.08.2022, uznesením č. 12/3/2022.
Dátum platnosti:	Od 01.09.2022 do 31.12.2030
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:	21.09.2022
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

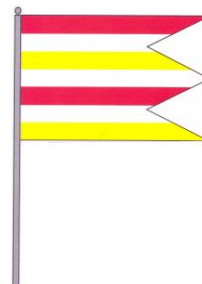

Erb a vlajka obce

Erb obce

vlajka obce

Základné údaje

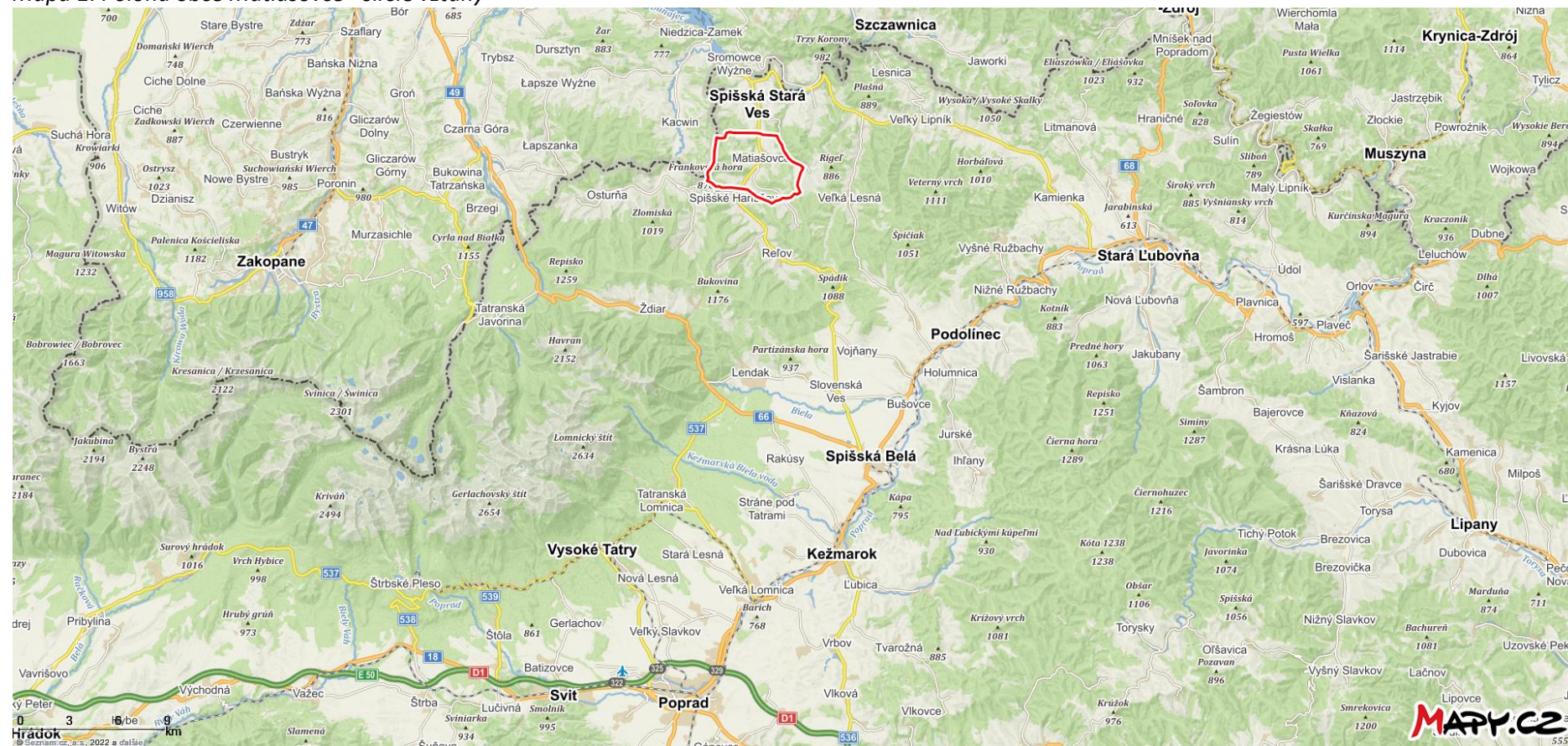
Samosprávny kraj:		Prešovský
Okres:		Kežmarok
Historický región:		Horný Spiš, Zamagurie
Poloha obecného úradu:		49°21'10'' s.g.š. a 20°21'45'' v.z.d.
Nadm. výška pri obec. úrade:		544 m.n.m.
Rozloha katastra:		1 750 ha k 31.12.2021
Počet obyvateľov:		815 k 31.12.2021
Hustota obyvateľstva:		46 obyv./km ²
PSČ:		059 04
Evidenčné číslo vozidiel:		KK

Oficiálne kontakty

Adresa:		Obec Matiašovce
		Hlavná 74/43
		059 04 Matiašovce
Web:		www.matiasovce.sk
Email:		starosta@matiasovce.sk
Telefón:		052/418 12 02
IČO:		00 326 399

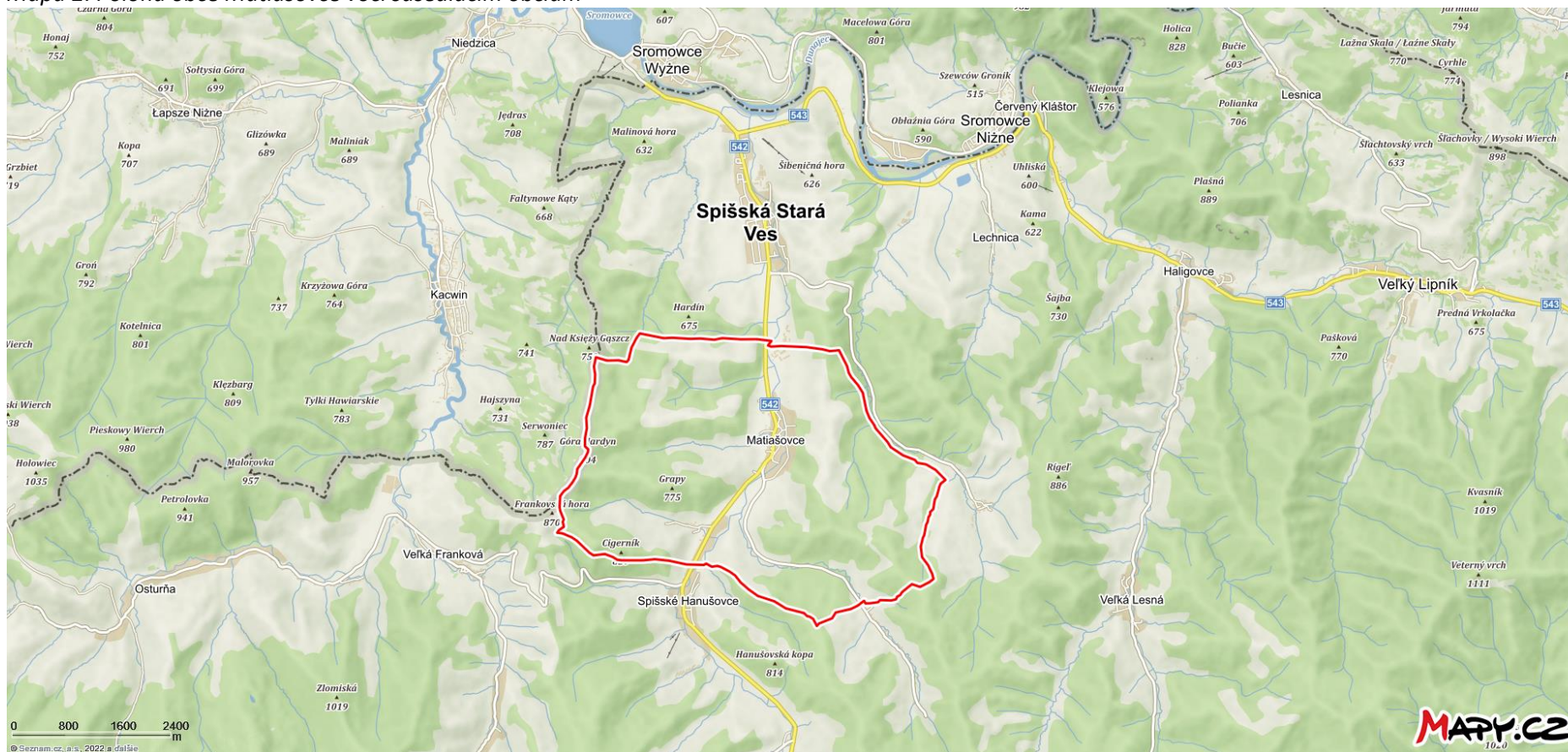
Mapa 1: Poloha obce Matiašovce - širšie vzťahy

Zdroj: mapy.cz

Mapa 2: Poloha obce Matiašovce voči susediacim obciam

Zdroj: mapy.cz

Obrázok 1: Letecký pohľad na obec Matiašovce

Zdroj: www.matiasovce.sk

OBSAH

ÚVOD	8
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MATIAŠOVCE NA ROKY 2022-2030	9
ANALYTICKÁ ČASŤ	12
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT	13
A.I ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA	14
Stručná história obce	14
Prírodné pomery	14
Kvalita životného prostredia	15
Ochrana prírody a krajiny	15
Odpadové hospodárstvo	16
Ochrana pred povodňami	16
Obyvateľstvo	17
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva	17
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku	20
Národnostná a konfesijná štruktúra	22
Vzdelanostná štruktúra	22
Nezamestnanosť	23
Domový a bytový fond	27
Dopravná infraštruktúra	28
Technická infraštruktúra	31
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby	31
Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport	33
Administratívno-správne služby	34
Bezpečnosť v obci	34
Hospodárske pomery	34
Polohová atraktivita územia	34
Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, priemysel	35
Cestovný ruch	36
Finančné hospodárenie	37
Prehľad majetku a zdrojov	38
Príjmy a výdavky obce	39
Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR	39
Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	40
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	41
Členstvo obce v organizáciách	42
Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020 a v období 2021-2027	43
STEEP analýza	44
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	45
SWOT analýza	45

Kľúčové faktory a disparity územia	46
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	47
STRATEGICKÁ VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE	49
STRATÉGIA ROZVOJA	49
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ	53
OPATRENIA, PROJEKTY A AKTIVITY PODĽA PRIORITNÝCH OBLASTÍ	54
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	61
D-REALIZAČNÁ ČASŤ	65
AKČNÝ PLÁN OBCE	66
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR	69
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE	69
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA	70
E-FINANČNÁ ČASŤ	71
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN	72
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC	73
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOV DO FINANCOVANIA	82
ZÁVER	83
PRÍLOHY	84
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR	85
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR	86
AKČNÝ PLÁN NA DANÝ ROZPOČTOVÝ ROK S VÝHLADOM NA 2 ROKY	87
ZOZNAM MÁP, TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A FORMULÁROV	93

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030
Forma spracovania	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030 (ďalej len „PHSR 2022-2030“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov. PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými tak v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, ako aj v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania zodpovedá riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu sú: Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Mgr. Marián Štefaňák – starosta obce Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník Riadiaci tím zodpovedá za: - celkovú koordináciu spracovania PHSR 2022-2030, - zostavenie Zámeru spracovania PHSR, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickej vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.
Obdobie spracovania	Apríl - máj 2022
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR (2022)												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod				X								
Analytická časť				X								
Strategická časť				X								
Programová časť				X								
Realizačná časť				X	X							
Finančná časť					X							
Záver					X							

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR,
- stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PHSR.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31.12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PHSR.

Prílohy

táto časť zahŕňa:

- Príloha č. 1 – Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR,
- Príloha č. 2 – Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- Príloha č. 3 – Zoznam skratiek použitých v PHSR,
- Príloha č. 4 – Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky.

Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Územný plán obce Matiašovce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Matiašovce
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Matiašovce
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2014-2020	2014-2020	regionálna	http://po-kraj.sk
Vstupná správa k vypracovaniu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030	2021-2030	regionálna	http://po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja	priebežne	regionálna	http://po-kraj.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Matiašovce Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.matiasovce.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk www.scitanie.sk
Bývanie	Obec Matiašovce Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.matiasovce.sk www.scitanie.sk
Hospodárstvo	Obec Matiašovce Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.matiasovce.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Matiašovce Centrum vedecko-technických informácií	www.matiasovce.sk www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec Matiašovce	www.matiasovce.sk
Sociálna sféra	Obec Matiašovce Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.matiasovce.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

Stručná história obce

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1326, kedy ju založil magister Kokoš z Veľkej Lomnice. Ešte v tom istom roku boli Matiašovce darované spišskému županovi a palatínovi Viliamovi Drugetovi. Obyvatelia obce sa od jej vzniku zaoberali najmä poľnohospodárstvom, pastierstvom a spracovaním dreva. Počet obyvateľov pomerne rýchlo rástol. Kým v roku 1730 v nej žilo 548 obyvateľov, v roku 1801 to už bolo 770 a v roku 1890 dokonca 920 obyvateľov. Počet obyvateľov obce a jej demografickú skladbu počas historického vývoja ovplyvňovalo viacero faktorov. Obec napr. postihla výrazná morová epidémia začiatkom 18. storočia, keď jej následkom zomrelo až 236 obyvateľov. Podobne sa v obci (ako aj v širšom regióne) vyskytla taktiež epidémia cholery, na následky ktorej v Matiašovciach zomrelo 58 obyvateľov. V roku 1888 založilo deväť roľníckych rodín od Zakopaného Osadu Potok, ktorá vznikla ako posledná v celom Zamagurí. Začiatkom 20. storočia došlo hlavne v dôsledku vysťahovalectva k značnému úbytku obyvateľov Matiašovcov (Budzáková 2007).

Prírodné pomery

Geologickú stavbu územia tvorí centrálnokarpatský paleogén (flyšové pásmo), ktorý je tvorený najmä pieskovecami a ílovcami, v menšej miere zlepenkami a ďalšími horninami. Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie západné Karpaty, Podhŕňno-magurskej oblasti a celku Spišská Magura. Z aspektu vertikálnej disekcie reliéfu sa na území obce nachádzajú najmä vrchoviny. Pozdĺž Rieky sa nachádza riečna dolina, vymodelovaná eróznou činnosťou tohto vodného toku. Prítomnosť flyšového pásma, charakteristického striedaním priepustných a nepriepustných hornín, determinuje výskyt svahových deformácií, z ktorých najvýraznejšie sú

zosuvy. Modelačným médiom týchto zosuvov je najčastejšie gravitácia, nachádzajú sa tu však aj zosuvy vytvorené eróznou činnosťou riek a potokov.

Hydrologicky patrí územie obce do úmoria Baltského mora, do povodia Dunajca a rieky Rieka, tečúcej južno-severným smerom, ktorá odvodňuje územie obce a vlieva sa do Dunajca. Najväčšie prítoky Rieky v katastri obce Matiašovce sú Hardínsky potok, Kolconov potok, Potok a Giblik, pričom tieto majú niekoľko ďalších menších prítokov. Spomínané rieky a potoky majú snehovo-dažďový režim odtoku, čo znamená, že najvyššiu vodnosť majú v apríli až v júli a najnižšiu od novembra do februára. Striedanie priepustných a nepriepustných hornín vytvára nepriaznivé podmienky pre akumuláciu podzemných vôd. Priaznivejšie podmienky sa vytvárajú pozdĺž zlomov a v bridlicových puklinách, kde možno nájsť kolektory. Územie je na podzemné vody pomerne chudobné, minerálne pramene sa v katastri obce nenachádzajú.

Územie obce patrí do chladnej, veľmi vlhkej klimatickej oblasti, mierne chladného okrsku (C1) s priemernou júlovou teplotou v rozmedzí 12 °C až 16 °C a priemernou ročnou teplotou okolo 4 °C. Priemerný počet letných dní sa na základe dlhodobých pozorovaní pohybuje na úrovni 20, priemerný počet mrazových dní je okolo 155. Z aspektu zimnej turistiky je priaznivý priemerný počet dní so snehovou pokrývkou, ktorý sa pohybuje okolo počtu 110, pričom priemerná hrúbka snehovej pokrývky je cca 40 cm. Územie je pomerne bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok je od 723 mm do 1 256 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 40 mm, v júli 100-140 mm. Charakteristickou črtou územia je jeho inverzná poloha, prejavujúca sa pomerne častým výskytom hmiel v najnižšie položených častiach katastra. Veterné pomery v katastri obce sú podmienené cirkuláciou ovzdušia, geografickými pomermi i blízkosťou Vysokých Tatier. V ročnom priemere prevažujú severozápadné a severné vetry. Najmenšie zastúpenie má severovýchodné, južné a východné prúdenie vzduchu.

Väčšinu poľnohospodárskeho pôdneho fondu územia pokrývajú stredne ťažké pôdne druhy - ílovitohlinité, menšiu časť ťažké pôdne druhy - hlinité. Po oboch stranách toku Rieka medzi miestnou časťou Potok a Matiašovcami sa vyskytujú pôdy piesočnatohlinité, ktoré zaraďujeme medzi stredne ťažké pôdy. Ostatnú časť katastra obce tvoria lesné pôdy. Z pôdných typov prevládajú najmä kambizeme kyslé, na fluvialných sedimentoch sa útržkovite vyskytujú fluvizeme. V najvyšších častiach katastra sa miestami vyskytujú aj rankre. Pôdy sú pomerne chudobné na humus, jeho obsah v hĺbke do 25 cm je nízky (menej ako 1,8 %).

Z hľadiska fyto geografického členenia patrí územie do bukovej fyto geograficko-vegetačnej zóny. Prirodzenou potenciálnou vegetáciou sú bukové a jedľovo-bukové lesy, v povodí Rieky sú prirodzenou potenciálnou vegetáciou jelšové lesy. Druhovú skladbu hospodárskych lesov je však v súčasnosti z dôvodu umelej výsadby človekom značne pozmenená a dominantnú zložku momentálne tvoria smrekové monokultúry. Okrem smreka obyčajného sa v lesoch v stromovej etáži v hojnom počte vyskytujú aj buk lesný, javor horský, jedľa biela, borovica lesná, breza previsnutá, lipa malolistá, lipa veľkolistá a ďalšie. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie do provincie listnatých lesov. Zo stavovcov sú pre toto územie charakteristické najmä jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá, zajac poľný, vlk obyčajný a líška obyčajná.

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Katastrálne územie obce Matiašovce leží v ochrannom pásme Pieninského národného parku a platí na ňom 2. stupeň územnej ochrany prírody. V obci sa nenachádzajú žiadne maloplošné chránené územia ani prvky ochrany prírody s vyšším stupňom ochrany. Najbližšie k obci Matiašovce sa nachádza Pieninský národný park, v ktorom sú vyčlenené zóny s 2. až 5. stupňom územnej ochrany. Jeho súčasťou sú aj 4 prírodné rezervácie – Národná prírodná rezervácia (NPR) Haligovské skaly, NPR Prielom Dunajca, NPR Prielom Lesníckeho potoka a NPR Kamienska tisina. V Červenom Kláštore sa taktiež nachádza Národná kultúrna pamiatka s rovnomeným názvom. Južným a juhozápadným smerom od obce sa nachádzajú prírodné rezervácie a prírodné pamiatky v katastri obcí Osturňa (Veľké

osturnianske jazero, Malé jazerá, Jazero) a Jezersko (Jezerské jazero). V Osturni sa nachádza aj pamiatková rezervácia ľudovej architektúry.

Základným dokumentom pre realizáciu ochrany rozmanitosti podmienok a foriem života na lokálnej úrovni je Miestny územný systém ekologickej stability. Ten v katastri obce Matiašovce definuje 3 biocentrá (centrá biologickej diverzity) lokálneho významu. Jedno biocentrum v juhozápadnej časti obce v lokalite Rafuska a Grapy, jedno v juhovýchodnej časti obce v lokalite Hájnica a jedno biocentrum v severovýchodnej časti obce v lokalite Za pasienkom. Uvedené biocentrá sú pospájané biokoridormi (skupinami ekosystémov, umožňujúcimi migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov). Medzi biocentrami v juhovýchodnej a v severovýchodnej časti katastra sa nachádza plošne rozsiahly terestrický biokoridor regionálneho významu. V južnej časti katastra sa nachádzajú dva terestrické biokoridory lokálneho významu, spájajúce lokálne biocentrá v juhozápadnej a juhovýchodnej časti katastrálneho územia obce. V povodí Rieky, tečúcej centrálnou časťou katastra, sa tiahne hydrický biokoridor regionálneho významu. Tento koridor využívajú predovšetkým živočíchy viazané na vodné a brehové biotopy, čiastočne ho však pri svojej migrácii využívajú aj veľké cicavce. Územie dopĺňa viacero interakčných prvkov.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu je veľmi vysoká, pohybuje sa okolo hranice 80 %. Obec teda v tomto ukazovateli vysoko prevyšuje ciele v oblasti nakladania s odpadmi, stanovenými pre Slovenskú republiku.

Na zber zmesového komunálneho odpadu sa používajú KUKA nádoby alebo veľkoobjemové kontajnery (VOK). V obci je zavedený kalendárový systém zberu zmesového odpadu – všetky nádoby na zmesový odpad sa vyvážajú v pravidelných intervaloch. Na triedený zber papiera, plastov, kovov, skla a kompozitných obalov sa používajú plastové vrecia. Objemný odpad, elektroodpad a odpad s obsahom škodlivých látok sa vyváža 2x ročne (na jar a na jeseň). V záujme kvalitnejšieho a efektívnejšieho nakladania s odpadmi v obci by bolo vhodné vybudovať zberný dvor a kompostáreň.

Ochrana pred povodňami

Z hľadiska manažmentu povodí sa v katastri obce Matiašovce nachádzajú tri problémové lokality s potenciálom záplav. Dve lokality sa nachádzajú v centrálnej časti obce na toku Rieka, tretie potenciálne záplavové územie sa nachádza na dolnom toku Potoka na ulici Potok. Vo všetkých troch lokalitách sa nachádza viacero objektov (domov, budov) ohrozených povodňami. Vhodným opatrením v záujme ochrany pred povodňami by mohlo byť spevnenie brehov balvanmi v uvedených problémových častiach obce.

Na miestnych potokoch boli v rámci celoslovenského projektu povodňových opatrení, podporovaného vládou SR, vybudované viaceré protipovodňové hrádzky. Tieto hrádzky plnia predovšetkým protieróznou funkciu, v menšej miere aj funkciu protipovodňovú (hoci hlavným zámerom ich výstavby bola práve protipovodňová funkcia). V podmienkach katastra obce Matiašovce boli v doterajšom období tieto hrádzky prospešné, keď sa im podarilo pri výdatnejších zrážkach zadržať časť objemu vody a znížiť prietoky na miestnych potokoch.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Matiašovce za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období zvýšil o 24 (zo 791 v roku 2012 na 815 v roku 2021).

Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

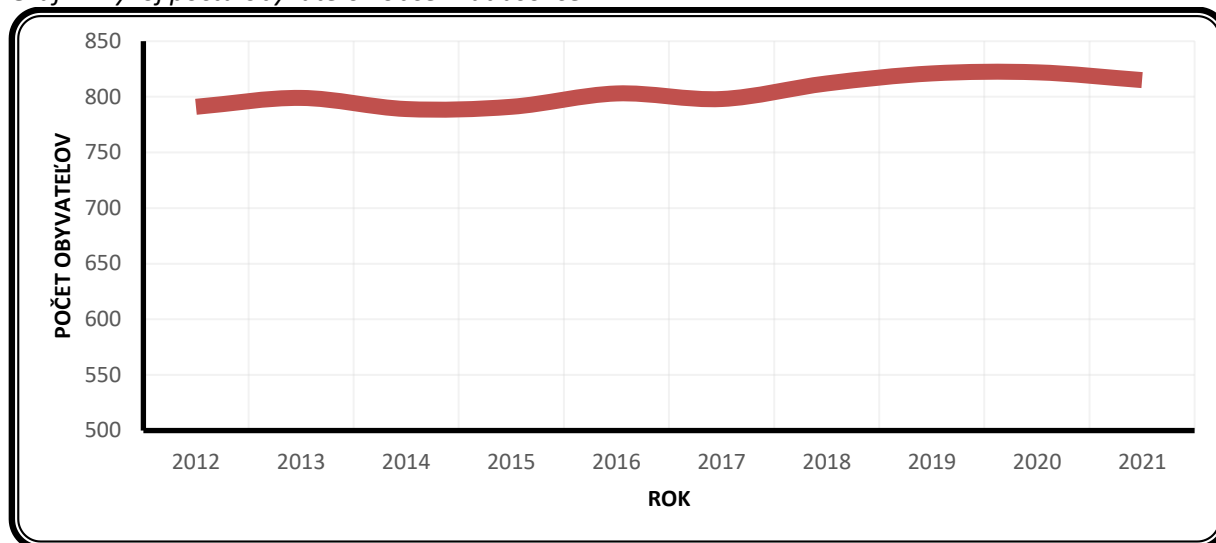
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvateľov (k 31.12.)	791	799	789	791	803	798	812	821	822	815
Živonarodení	2	11	8	9	12	10	13	8	12	9
Zomrelí	10	11	6	13	2	8	6	9	11	4
Bilancia prirodzeného pohybu	-8	0	2	-4	10	2	7	-1	1	5
Pristáhovaní	8	11	9	10	11	6	23	21	16	17
Vystáhovaní	7	3	21	4	9	13	16	11	16	16
Migračné saldo	1	8	-12	6	2	-7	7	10	0	1
Bilancia celkového pohybu	-7	8	-10	2	12	-5	14	9	1	6
Hr.m. živorodenosti (‰)	2,5	13,8	10,1	11,4	14,9	12,5	16,0	9,7	14,6	11,0
Hr.m. úmrtnosti (‰)	12,6	13,8	7,6	16,4	2,5	10,0	7,4	11,0	13,4	4,9
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	-10,1	0,0	2,5	-5,1	12,5	2,5	8,6	-1,2	1,2	6,1
Hr.m. imigrácie (‰)	10,1	13,8	11,4	12,6	13,7	7,5	28,3	25,6	19,5	20,9
Hr.m. emigrácie (‰)	8,8	3,8	26,6	5,1	11,2	16,3	19,7	13,4	19,5	19,6
Hr.m. migračného salda (‰)	1,3	10,0	-15,2	7,6	2,5	-8,8	8,6	12,2	0,0	1,2
Hr.m. celkového prírastku (‰)	-8,8	10,0	-12,7	2,5	14,9	-6,3	17,2	11,0	1,2	7,4

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Vývoj počtu obyvateľov obce Matiašovce za ostatných 10 rokov má mierne stúpajúci trend. V porovnaní s rokom 2012 bol počet obyvateľov obce na konci roku 2021 o 3 % vyšší.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Matiašovce

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

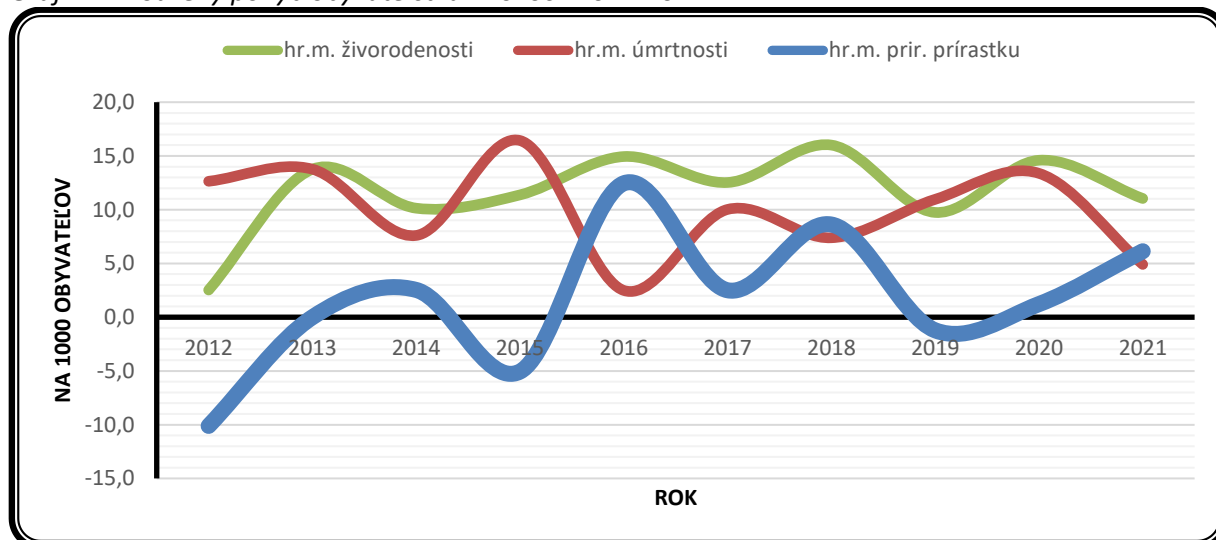
Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne nevyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 3 – 16 ‰. Počet narodených detí sa v obci medziročne pohyboval v rozmedzí 2 – 13. Priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery živorodenosti za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola v Matiašovciach 11,7 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje pomerne priaznivé hodnoty. Pre porovnanie, v okrese Kežmarok sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 17,0 ‰, v Prešovskom kraji 12,5 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 10,5 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, podobne ako u živonarodených, taktiež menej vyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2016 (2 osoby), najviac v roku 2015 (13 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 2,5 po 16,4 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Matiašovciach 10,0 ‰. V obci teda môžeme pozorovať nižšiu mieru úmrtnosti akú má Slovenská republika (cca 13,5 ‰) i Prešovský kraj (12,0 ‰) a zároveň rovnakú akú má okres Kežmarok (cca 10,0 ‰).

Takéto hodnoty hrubej miery živorodenosti a hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Matiašovciac. Obec bola počas väčšiny hodnoteného obdobia populačne zisková (6x), 1x bola bilancia vyrovnaná (2013) a negatívnu bilanciu prirodzeného pohybu zaznamenala len 3x. Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -10,1 ‰ po 12,5 ‰. Z dôvodu takejto kombinácie natality s mortalitou bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov mierne priaznivá. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k prírastku obyvateľov.

Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021

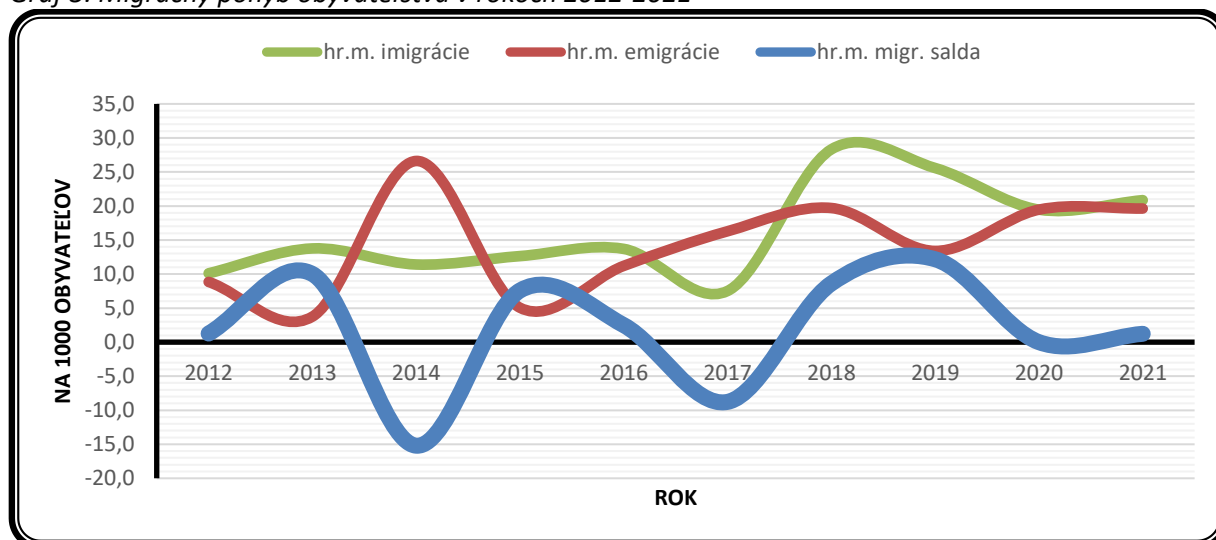

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podobne ako vývoj prirodzeného pohybu, aj vývoj z hľadiska migračného pohybu je v obci mierne pozitívny. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 16,3 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 13,2 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala mierne nižšie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 14,4 ‰ (v priemere 11,6 vysťahovaných osôb ročne).

Výsledkom hore uvedených procesov bol mierne priaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -12 osôb v roku 2014 po +10 osôb v roku 2019. Kladné migračné saldo obec zaznamenala až 7x, v roku 2020 bolo migračné saldo nulové a len 2x bolo migračné saldo záporné. Väčšinu hodnoteného obdobia teda obec vykazuje pozitívnu bilanciu migračného salda. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je priaznivý.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

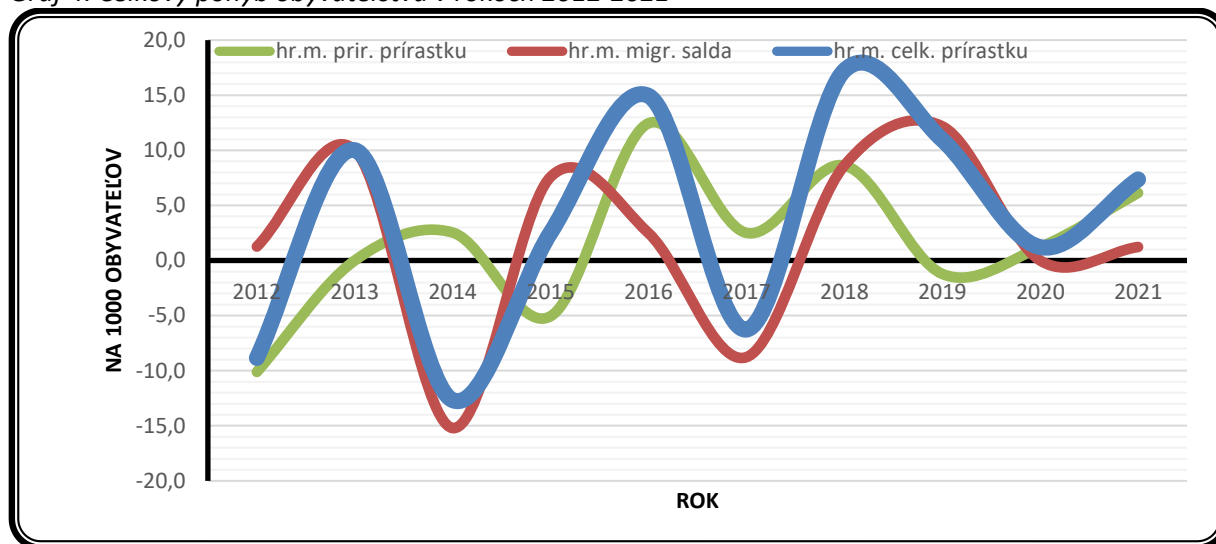
Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas väčšiny hodnoteného obdobia kladné hodnoty (viac ľudí sa v týchto rokoch narodilo ako zomrelo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov poväčšine rástol. Podobne, aj hrubá miera migračného salda dosahovala väčšinou kladné

hodnoty, znamenajúce migračný prírastok obyvateľstva (viac ľudí sa do obce v danom roku prisťahovalo ako sa z nej vysťahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je celkový prírastok obyvateľov obce Matiašovce. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť pozitívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska rastie).

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

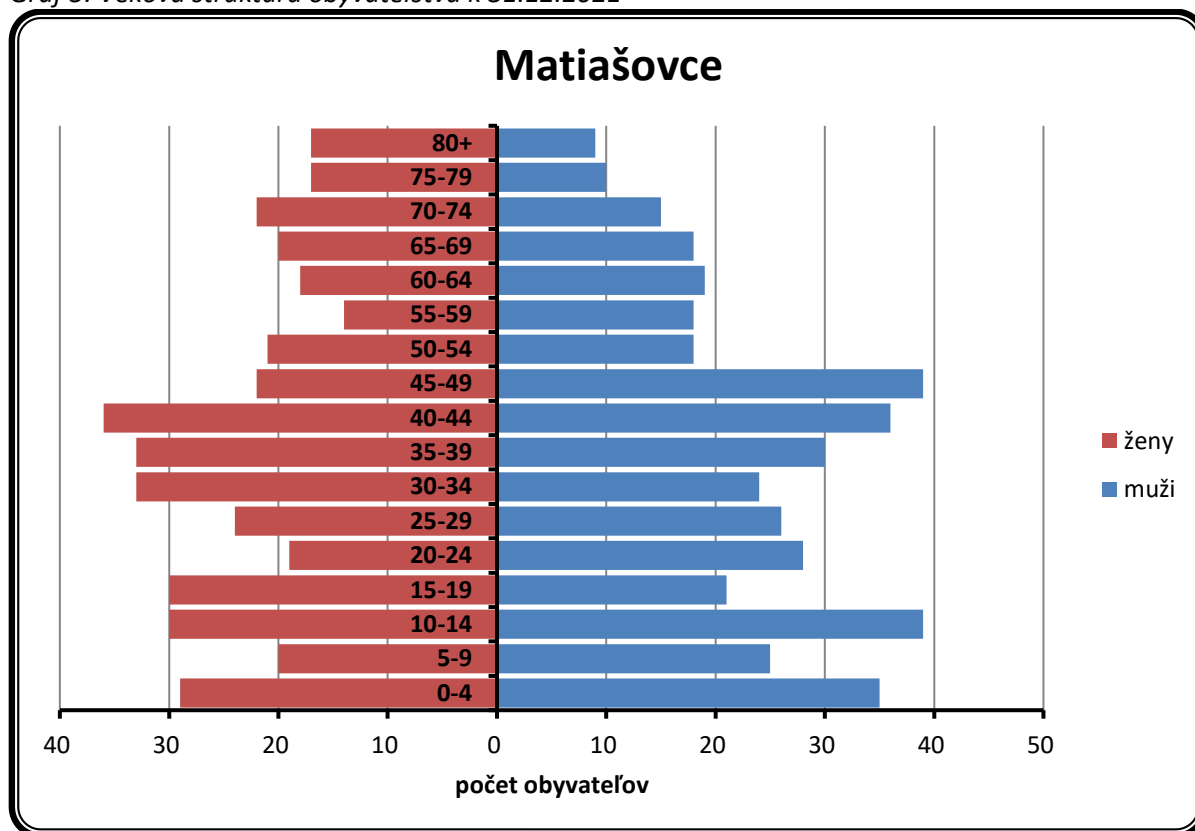
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Veková pyramída obyvateľstva Matiašoviec ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie (napriek priaznivému vývoju, popísanému vyššie) ešte stále nachádza regresívny typ populácie – keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) nedosahuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 178 k 236 k 31.12.2021). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Matiašoviec majú vekové skupiny (podľa poradia) 40-44 ročných (72 obyvateľov), 10-14 ročných (69) a 0-4 ročných (64 obyvateľov). K 31.12.2021 tu spomedzi 815 obyvateľov žilo 178 detí do 14 rokov a 128 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 815 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 410 mužov a 405 žien.

V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu (pri zachovaní aktuálnych trendov) počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) stagnovať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2021

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Obyvateľstvo obce starne. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, priemerný vek obyvateľstva sa za ostatných 10 rokov zvýšil z 36,93 na 37,52 rokov. Priaznivým momentom však je, že v porovnaní so Slovenskou republikou žije v obci výrazne mladšie obyvateľstvo, pričom to zároveň starne oveľa pomalším tempom ako je priemer SR.

Tabuľka 4: Vývoj priemerného veku obyvateľstva

Priemerný vek / rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Matiašovce	36,93	36,74	37,25	37,00	37,30	37,39	37,27	37,20	37,25	37,52
Slovenská republika	39,32	39,6	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26	41,39

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, prevláda predproduktívna zložka (0-14 r.) nad poproduktívnou zložkou (65+ r.) obyvateľstva, pričom podiel produktívnej zložky je 62,5 %.

Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2021	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Matiašovce	815	178	509	128	21,8	62,5	15,7

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesionálna štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva Matiašoviec bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 takmer homogénne, keďže v ňom podľa jeho výsledkov výrazne dominovala slovenská národnosť s 97,8 % obyvateľov (791 z 809 osôb).

Tabuľka 6: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	Podiel (%)
slovenská	791	97,8
rómska	5	0,6
rusínska	1	0,1
česká	2	0,2
poľská	6	0,7
nezistená	4	0,5
SPOLU	809	100,0

Zdroj: SODB 2021

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva v čase Sčítania 2021 výrazne dominovalo rímskokatolícke vierovyznanie s 91,8 % obyvateľov (743 z 809 obyvateľov). K žiadnemu náboženstvu sa nehlásilo 4,9 % obyvateľov obce (40 osôb) a u 0,7 % obyvateľov (6 osôb) príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2021).

Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania

Konfesia	Počet obyvateľov	Podiel (%)
bez náboženského vyznania	40	4,9
Rímskokatolícka cirkev	743	91,8
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	0,2
Gréckokatolícka cirkev	9	1,1
Reformovaná kresťanská cirkev	2	0,2
Kresťanské zbory	4	0,5
ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	2	0,2
iné	1	0,1
nezistené	6	0,7
SPOLU	809	100,0

Zdroj: SODB 2021

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB 2021) malo v tom čase (k 1.1.2021) 19 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie (tzn. osoby vo veku 15 rokov a viac, ktoré neukončili žiadne vzdelanie + osoby s ukončeným základným vzdelaním). Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) malo 22 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 31 % obyvateľov Matiašoviec. Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2021 dvanásť percent obyvateľov obce.

Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Zdroj: SODB 2021

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Matiašovce za posledných 10 rokov pohyboval v rozmedzí 26 až 78. Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 7,7 % (2020) po 23,1 % (2014), pričom k 31.12.2021 bola na úrovni 8,3 %. Pre porovnanie, k 31.12.2021 bola miera nezamestnanosti v okrese Kežmarok 18,3 %, v Prešovskom kraji bola na úrovni 11,7 % a v Slovenskej republike 7,4 %. V okolitých okresoch, s ktorými okres Kežmarok susedí, bola nasledovná: Poprad 7,4 %, Levoča 11,3 %, Sabinov 16,0 % a Stará Ľubovňa 9,2 %.

Tabuľka 8: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet UoZ	68	73	78	60	47	41	32	28	26	28
Miera nezamestnanosti* (%)	20,1	21,6	23,1	17,8	13,9	12,1	9,5	8,3	7,7	8,3

* Na výpočet miery nezamestnanosti bol použitý zatiaľ jediný dostupný údaj o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v obci (dostupný v čase spracovania týchto údajov), ktorý pochádza zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2012-2021 (k 31.12.)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Na konci roku 2021 bolo v obci Matiašovce prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 28 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 9 mužov (32,1 %) a 19 žien (67,9 %). Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, problémy s nezamestnanosťou v obci majú najmä staršie vekové skupiny obyvateľov.

Tabuľka 9: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2021

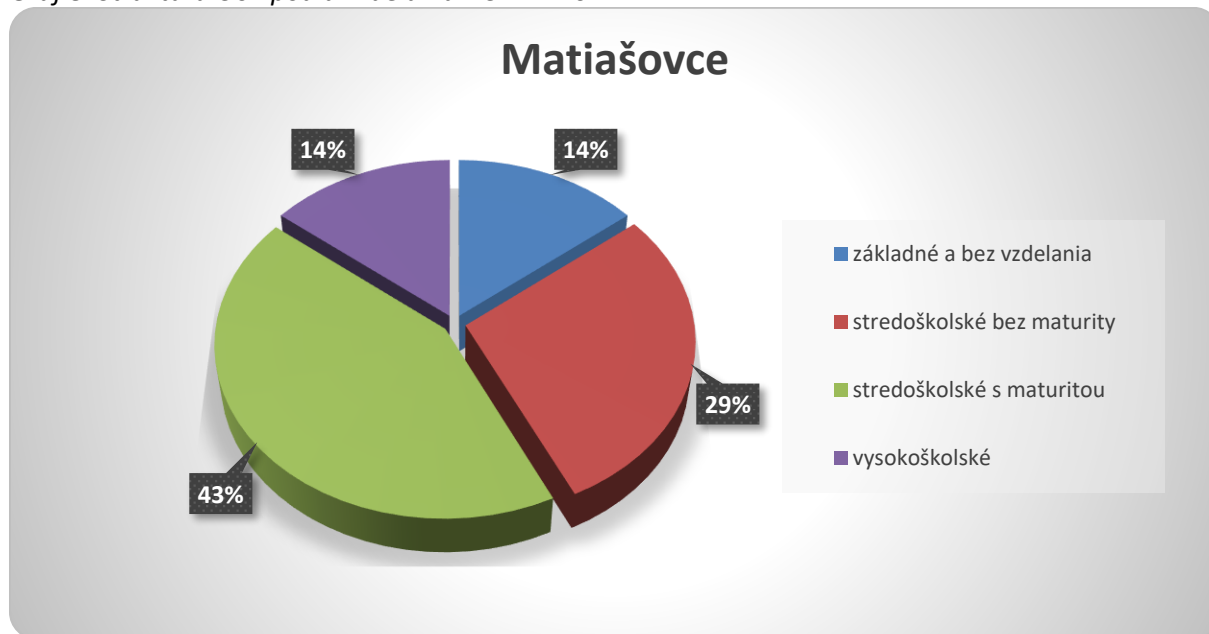
do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
0	0,0	4	14,3	6	21,4	7	25,0	7	25,0	4	14,3	28	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Matiašovciach pomerne pozitívnou skutočnosť, že z 28 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2021 bolo len 14 % UoZ (4 osoby) s najvyšším ukončeným vzdelaním základným alebo bez vzdelania.

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2021

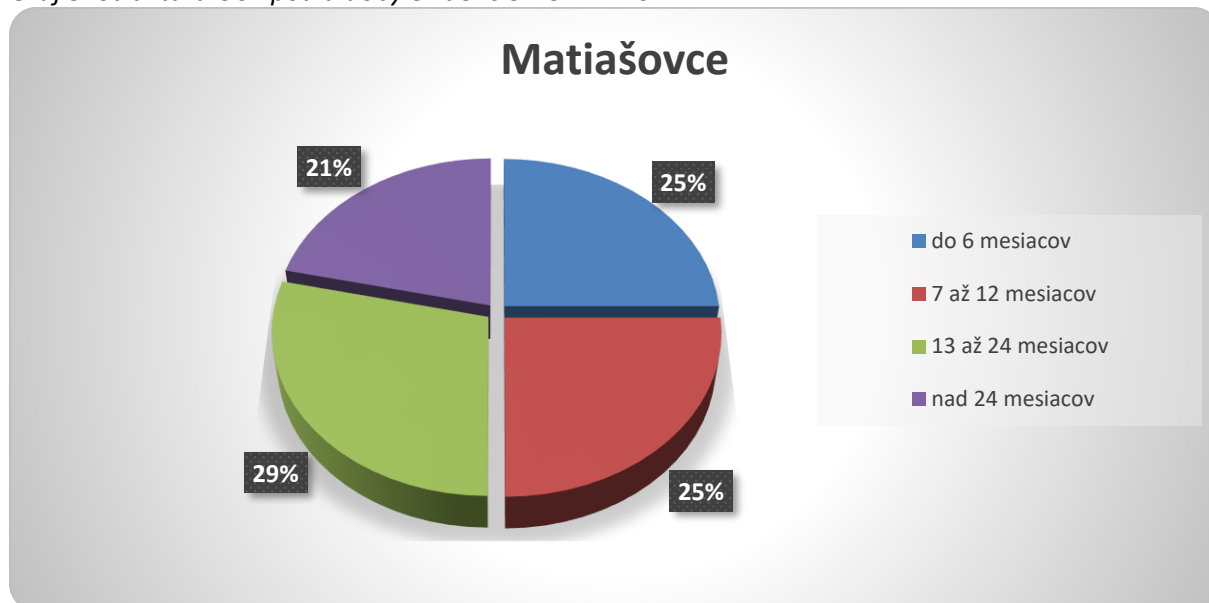
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2021 pohyboval na úrovni cca 35 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 18 % a podiel dlhodobo nezamestnaných až okolo úrovne 47 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Matiašovciach bol k 31.12.2021 podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) 50 %, pričom 21 % (6 UoZ) z celkového počtu UoZ bolo nezamestnaných viac ako 2 roky.

Graf 9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2021

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie bezprostredne pred tým, než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Matiašovciach pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (11 UoZ z 28; 39,3 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi, dokladanie tovaru, pomocné práce, likvidovanie odpadov a pod.).

Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2021

Trieda KZAM	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0,0
2 - Špecialisti	3	10,7
3 - Technici a odborní pracovníci	0	0,0
4 - Administratívni pracovníci	1	3,6
5 - Pracovníci v službách a obchode	6	21,4
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	1	3,6
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	3	10,7
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	1	3,6
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	11	39,3
N/A - neurčené	2	7,1
Spolu	28	100,0

* klasifikácia zamestnaní je vytvorená v súlade s medzinárodnou štandardnou klasifikáciou zamestnaní ISCO-08

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Matiašovciach je pomerne dobrá. V čase Sčítania 2021 (SODB 2021) sa v obci nachádzalo spolu 279 domov, v ktorých bolo 281 bytov. V štruktúre domového fondu prevládali predovšetkým rodinné domy (275 domov; 98,6 %). V obci sa nenachádzajú žiadne bytové domy. Napojenie na verejný vodovod priamo v dome malo v tom čase 118 domov (42,3 %). Žiadnu vodovodnú prípojku nemalo 16 domov (5,7 %). Nakoľko v obci nie je vybudovaná verejná kanalizácia, žiadny dom nemal pripojenie na verejnú kanalizačnú sieť. Väčšina domov používa septik alebo žumpu (241 domov, 86,4 %). Úplne bez kanalizácie (tzn. ani verejná kanalizácia, septik, žumpa, ani domová čistička) bolo 18 domov (6,5 %). V obci sa nachádzajú najmä veľmi veľké byty (s 5 a viac obýtnymi miestnosťami). Väčšina domov v obci bola postavená počas socializmu, výraznejšiu výstavbu však možno pozorovať aj v ostatných rokoch.

Tabuľka 11: Počet domov podľa typu domu

Typ domu	Počet domov	Podiel (%)
rodinný dom	275	98,6
bytový dom	0	0,0
polyfunkčná budova	0	0,0
ostatné budovy na bývanie	1	0,4
neskolaudovaný rodinný dom	0	0,0
núdzový objekt, neurčený na bývanie	0	0,0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	1	0,4
ostatné	2	0,7
nezistený	0	0,0
SPOLU	279	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 12: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky

	v dome - z verejnej siete	v dome - vlastná	mimo domu - z verejnej siete	mimo domu - vlastná	bez prípojky	nezistený	Spolu
Počet domov	118	101	39	3	16	2	279
Podiel (%)	42,3	36,2	14,0	1,1	5,7	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému

	septik, žumpa	prípojka na kanalizačnú sieť	domáca čistička odpadových vôd	bez kanalizácie	nezistený	Spolu
Počet domov	241	0	18	18	2	279
Podiel (%)	86,4	0,0	6,5	6,5	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 14: Byty podľa obytných miestností

	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu
Počet bytov	20	40	62	52	105	2	281
Podiel (%)	7,1	14,2	22,1	18,5	37,4	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 15: Domy podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1960	1961-1980	1981-2000	2001-2010	2011-2015	2016 a neskôr	nezistené	Spolu
Počet domov	23	38	48	86	39	16	12	15	2	279
Podiel (%)	8,2	13,6	17,2	30,8	14,0	5,7	4,3	5,4	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Obec Matiašovce má spracovaný územný plán. Ten počíta do budúca s rozvojom bývania vo viacerých lokalitách – najmä prostredníctvom individuálnej bytovej výstavby. Ide najmä o zahusťovanie existujúcej zástavby, nové lokality IBV však predpokladá na ulici Nová, na ulici Potok a na konci obce v smere na Zálesie. V obci existuje dopyt po voľných pozemkoch na výstavbu rodinných domov.

Mimoriadne dôležitým faktorom z pohľadu rozvoja obce (nielen z pohľadu rozvoja individuálnej bytovej výstavby, ale z pohľadu komplexného rozvoja – tzn. aj priemyslu, poľnohospodárstva, budovania infraštruktúry, prípadných nájomných vzťahov k pozemkom a pod.) je jednoduchosť / resp. komplikovanosť vlastníckej štruktúry pozemkov v katastri obce. V tejto súvislosti možno konštatovať, že štruktúra vlastníckych vzťahov k pozemkom v katastri obce Matiašovce je mimoriadne komplikovaná (obrovský počet parciel; väčšina parciel zapísaná v registri „E“; obrovské množstvo spoluvlastníkov na jednotlivých parcelách a pod.). Riešením tohto (z pohľadu komplexného rozvoja obce) negatívneho javu je vykonanie komplexného projektu pozemkových úprav (PPÚ) v extraviláne.

Dopravná infraštruktúra

Územie Zamaguria je pomerne izolované od cestných komunikácií vyššieho rádu tak v Slovenskej republike, ako aj v Poľsku (pozri obrázok). Najbližšie napojenie na cestu I. triedy predstavujú dopravné uzly v Spišskej Belej (cesta I/67) a Starej Ľubovni (resp. v Hniezdom, cesta I/77), v Poľsku je to dopravný uzol Nowy Targ. Z aspektu pripojenia na cesty I. triedy je teda poloha Matiašoviec veľmi nevýhodná. Navyše, horský hrebeň Spišskej Magury, tiahnuci sa celou južnou a juhovýchodnou hranicou Zamaguria, výrazne zvyšuje nielen cestnú vzdialenosť, ale aj časovú dostupnosť obce. Najdôležitejším a zároveň aj najbližším dopravným uzlom pre obec Matiašovce je mesto Poprad, na území ktorého sa nachádzajú zastávky medzinárodnej autobusovej i železničnej prepravy ako i medzinárodné letisko a okolo ktorého tiež prechádza najdôležitejšia dopravná tepna Slovenska - diaľnica D1. Ďalšími významnými dopravnými uzlami v širšom okolí sú mestá Krakov a Košice.

Dopravná infraštruktúra Zamaguria je tvorená len cestnými ťahmi nižšieho rádu. Komunikačnú os územia tvoria dve cesty II. triedy č. 542 a č. 543. Cesta č. 542 (na ktorej ležia aj Matiašovce), prebiehajúca severo-južným smerom v dĺžke 27 km, spája Spišskú Starú Ves so Spišskou Belou, cesta

č. 543, prebiehajúca západovo-východným smerom, spája hraničný prechod Lysá nad Dunajcom s obcou Hniezdne v blízkosti Starej Ľubovne. Cesta č. 542 sa napája na spomínanú cestu prvej triedy I/67, ktorá cez Plešivec, Rožňavu, Poprad a Ždiar spája Maďarsko s Poľskom. Cesta č. 543 sa v Hniezdnom napája na cestu prvej triedy I/77, vedúcu cez Poprad, Kežmarok, Starú Ľubovňu, Bardejov a Svidník smerom na Rzeszow v Poľsku. Ostatné komunikácie v Zamagurí predstavujú lokálne cesty III. triedy (napájajúce každú obec Zamaguria na cesty č. 542, resp. 543) a miestne komunikácie. V Matiašovciach sa na cestu II. triedy č. 542 pripája cesta III. triedy č. 3111, ktorá vedie do obce Zálesie.

Miestne komunikácie v Matiašovciach majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym šírkovým usporiadaním. Kvalita miestnych ciest v obci ako aj cestnej siete v celom Zamagurí je na pomerne dobrej úrovni, menej kvalitné sú len niektoré krátke úseky lokálnych ciest III. triedy. Linky autobusovej dopravy zabezpečujú pre obyvateľov obce spojenie s okresným mestom Kežmarok a so Spišskou Starou Vsou.

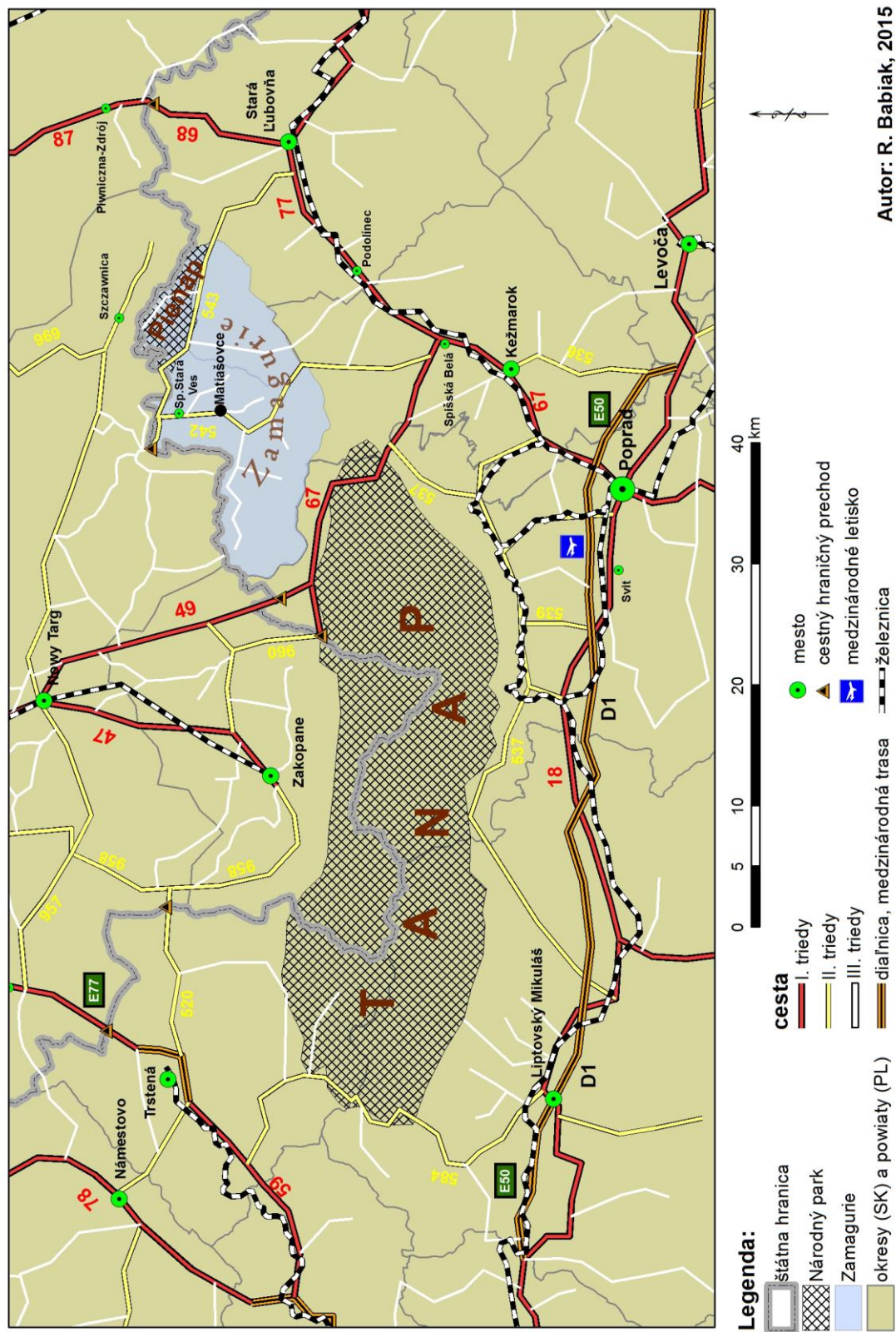
Parkoviská pre osobné automobily sa nachádzajú v centrálnej časti obce pri obecnom úrade, pri cintoríne v severnej časti obce a pri kostole na ulici Potok. Počet parkovacích miest momentálne nie je dostačujúci. Zvýšená hustota parkujúcich áut je totižto pri cintoríne v južnej časti obce, kde nie je vybudovaná žiadna odstavná plocha pre návštevníkov tohto cintorína. Do budúcnosti je preto, taktiež v nadväznosti na všeobecný trend rozvoja automobilovej dopravy a zvyšovania počtu áut v domácnostiach, vhodné počítať s rozširovaním (príp. výstavbou nových) parkovísk.

Chodníky sú v súčasnosti vybudované len v krátkom úseku v centrálnej časti obce, pozdĺž jej hlavnej komunikačnej osi (cesty II. triedy), krátky spojovací chodník je tiež vybudovaný medzi autobusovou zastávkou a materskou školou. Výraznou bariérou z hľadiska výstavby nových chodníkov pozdĺž cesty II. triedy v intraviláne obce sú morfologické a územno-technické charakteristiky priľahlého územia, keďže vozovka je tu vybudovaná len v úzkom profile, pričom tesne na ňu nadväzujú rodinné domy. Pozdĺž miestnych komunikácií nie sú vybudované žiadne plochy pre pešiu dopravu. V strednodobom horizonte je preto potrebné uvažovať s rozvojom plôch určených pre chodcov (predovšetkým s výstavbou nových chodníkov).

Matiašovce (ako ani celé Zamagurie) nemajú priame železničné spojenie, najbližšia železničná stanica na Slovensku sa nachádza v Spišskej Belej (26 km) a Starej Ľubovni (37 km), v Poľsku je to železničná stanica Nowy Targ (35 km). Železničné stanice v Sp. Belej a v St. Ľubovni však majú len regionálny význam, najbližšia železnica celoštátneho a medzinárodného významu sa nachádza v spomínanom Poprade. Pomerne blízko sa nachádzajú letiská medzinárodného významu. Menšie letisko sa nachádza v Poprade, odkiaľ sa však uskutočňujú poväčšine len charterové lety. Veľký význam má však letisko Kraków-Balice, z ktorého množstvo operujúcich leteckých spoločností zabezpečuje spojenie s väčšinou Európy.

Obrázok 2: Vázby Matiašoviec na komunikačné línie

Autor: R. Babiak, 2015

Zdroj: vlastné spracovanie

Technická infraštruktúra

Zásobovanie vodou zabezpečuje Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s. Poprad. Voda je do centrálnej časti obce čerpaná z vodného zdroja v meste Spišská Stará Ves. Ulica Potok je zásobovaná z vlastného vodojemu, pričom rozvod vody je zabezpečovaný samospádom. Niekoľko domov na ulici Potok je napojených na verejný vodovod v Spišských Hanušovciach. Náhradnými zdrojmi vody je 6 studní, ktoré sa používajú pri poruchách vodovodného systému.

Tabuľka 16: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	nie
ČOV	nie
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

Negatívnou skutočnosťou z aspektu vybavenosti územia infraštruktúrou a tiež z pohľadu ochrany životného prostredia je fakt, že Matiašovce stále nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu ani ČOV. V obci je preto nutné vybudovať splaškovú aj dažďovú kanalizáciu. Niektoré domy sú napojené na vlastné septiky, ktorých obsah aj pravidelne vyvážajú cestou zmluvnej organizácie. Niekoľko domov má vybudované vlastné domové čističky odpadových vôd.

Z pohľadu zásobovania teplom obyvatelia poväčšine využívajú zemný plyn. Obecný úrad vrátane základnej a materskej školy sú zásobované plynom. Všetky časti obce sú plne elektrifikované. V obci taktiež prebehla rekonštrukcia verejného osvetlenia, ktorou sa zabezpečilo zavedenie energeticky úsporných svetelných bodov. Mobilný signál je v obci dostupný od všetkých mobilných operátorov. Internetové pripojenie okrem mobilných operátorov poskytujú obyvateľom obce aj dve regionálne spoločnosti, pokrývajúce internetovým signálom územie niektorých ďalších zamagurských obcí.

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby

Za základnou zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. Najbližšia ambulancia praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dorast, stomatologická ambulancia a lekárne sa nachádzajú v Spišskej Starej Vsi. V zdravotnom stredisku v tomto meste vo vybrané dni v týždni ordinujú aj niektoré špecializované ambulancie. Ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najbližšie v Kežmarku a v Starej Ľubovni, kde sú lokalizované aj nemocnice. Priamo v Matiašovciach sú dostupné služby fyzioterapeuta.

Záchranná zdravotná služba s územnou pôsobnosťou pre celé Zamagurie sídli v Spišskej Starej Vsi. Odtiaľ v prípade potreby vykonáva výjazdy do Matiašoviec. Najbližšia stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov) sídli taktiež v Spišskej Starej Vsi. Jej územnou pôsobnosťou je celé územie Zamaguria okrem obcí Veľký Lipník, Lesnica a Strážany. V Matiašovciach funguje dobrovoľný hasičský zbor, ktorý v prípade mimoriadnej udalosti v obci spolupracuje s profesionálnymi hasičmi. Je pomerne aktívny, pravidelne sa zapája do rôznych hasičských súťaží a zúčastňuje sa taktiež kultúrno-spoločenského života v obci.

V Matiašovciach sa nachádza pobočka pošty, ako aj predajňa zmiešaného tovaru. Najbližší bankomat a čerpacia stanica sa nachádzajú v Spišskej Starej Vsi, pobočka banky v Spišskej Belej a najbližšia pobočka zdravotnej poisťovne v Kežmarku.

Tabuľka 17: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2022)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárňeň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor obce	áno

Zdroj: Obecný úrad

Z hľadiska poskytovania sociálnych služieb (na základe zákona o sociálnych službách) nie sú priamo v obci registrované žiadne sociálne služby. Aktuálne prebieha v obci výstavba komunitného centra na ul. Potok, ktoré bude poskytovať služby miestnemu obyvateľstvu.

Významnou pomocou v sociálnej oblasti pre obyvateľstvo obce by mohlo byť zriadenie registrovaného sociálneho podniku, v ktorom by boli zamestnaní najmä dlhodobo nezamestnaní a inak marginalizovaní obyvatelia obce. V tomto podniku by bolo možné (o. i.) poskytovať aj niektoré nové sociálne služby v zmysle zákona o sociálnych službách – napr. sociálnu službu v práci.

Obec Matiašovce aktuálne zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom.

V obci nepôsobia žiadni iní verejní ani neverejní poskytovatelia sociálnych služieb. Okrem vyššie uvedených služieb, zabezpečovaných na základe zákona o sociálnych službách, zabezpečuje obec Matiašovce pre svojich obyvateľov na úseku sociálnych vecí a v záujme podpory komunitného rozvoja aj iné služby, podporu, pomoc a aktivity (na základe iných zákonov alebo všeobecne záväzných nariadení obce):

- **príspevok pri narodení dieťaťa:** obec poskytuje príspevok vo výške 50 €/dieťa;
- **príspevok pri nástupe dieťaťa do ZŠ:** obec v záujme podpory mladých rodín a podpory miestnej školy plánuje takýto príspevok zaviesť;
- **pomoc pozostalým pri úmrtí občana:** ide o pomoc rodine zomrelého občana vo forme odpustenia poplatku za prenájom kultúrneho domu na smútočnú hostinu a odpustenia poplatku za použitie chladiaceho zariadenia za predpokladu, že zomrelá osoba bola občanom obce Matiašovce;
- **dotácia na stravu seniorom:** ide o finančnú pomoc osobám, ktoré patria medzi nízkoprijemné skupiny obyvateľstva; obec v roku 2022 poskytuje dotáciu na stravu seniorom vo výške 0,40 € / obed;
- **menšie obecné služby:** služba poskytovaná v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorej je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky; v obci túto službu využíva priemerne cca 4-5 dlhodobo nezamestnaných osôb;
- **iné opatrenia aktívnej politiky trhu práce** (napr. podľa § 50 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti): služby poskytované v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorých je udržiavať, resp. rozvíjať u nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky;
- **ocenenie jubilantov, rôzne posedenia s dôchodcami:** aktivita samosprávy pre seniorov v záujme podpory ich integrácie a aktívnej účasti na živote obce, spojená s poskytnutím menšieho daru nefinančnej povahy;
- **sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela:** obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje rodine, maloletému dieťaťu, mladému dospelému a iným dospelým osobám ochranu a starostlivosť.

V prípade umiestnenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti spolupôsobí pri obnove rodinných pomerov za účelom návratu dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia a vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti. Poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania. Pomoc na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately obec poskytuje povinne za predpokladu, že takáto situácia nastane.

Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V rámci predprimárneho vzdelávania je v obci na adrese Južná 155/40 k dispozícii materská škola, ktorá funguje ako neprávny subjekt a jej zriaďovateľom je obec Matiašovce. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie, v šk. roku 2021/2022 ju navštevuje 43 detí. Popri materskej škole funguje aj školská jedáleň.

Okrem materskej školy sa v Matiašovciach nachádza aj základná škola pre 1.-4. ročník. Ide o neprávny subjekt, ktorého zriaďovateľom je taktiež obec Matiašovce. Popri ZŠ je zriadený (ako organizačná zložka ZŠ) aj školský klub detí, v ktorom majú žiaci školy možnosť absolvovať v popoludňajších hodinách rôzne výchovno-vzdelávacie aktivity. Základnú školu v šk. roku 2021/2022 navštevuje 19 žiakov. Najbližšia stredná škola, ktorú môžu študenti z Matiašovciach navštevovať, je gymnázium v Spišskej Starej Vsi. Ďalšie stredné školy sa nachádzajú najmä v okolitých mestách Kežmarok, Poprad a Stará Ľubovňa. Budovy materskej školy a základnej školy si vyžadujú rekonštrukciu.

Obec má v centrálnej časti postavený funkčný, zrekonštruovaný kultúrny dom, ktorý je k dispozícii na organizáciu rôznych spoločenských podujatí (svadby, plesy, divadelné predstavenia, smútočné hostiny, rôzne oslavy, schôdze a pod.). Na organizáciu kultúrno-spoločenských podujatí budú čiastočne slúžiť aj priestory komunitného centra na ul. Potok (na mieste bývalého kultúrneho domu), ktoré je aktuálne vo výstavbe. Pre potreby obyvateľov obce je pri obecnom úrade zriadená knižnica.

Kultúrno-spoločenský život v obci je pomerne bohatý, počas roka sa tu koná viacero rôznych podujatí (samozrejme, s ohľadom na aktuálne pandemické opatrenia v súvislosti s pandemiou COVID-19). Každoročne sa spravidla koná Matiašovský ples, Deň rodiny (Deň matiek, Deň otcov a Deň detí spojené do jedného slávnostného dňa), Dni obce Matiašovce, divadelné predstavenia, Katarínske hody alebo Uvítanie novorodencov. Zo športových súťaží sú to napr. hasičské súťaže, futbalový turnaj základných škôl, beh obcou alebo detské cyklistické preteky.

Pre potreby športového vyžitia obyvateľov má obec vybudované tri športové zariadenia. Blízko areálu materskej a základnej školy je vybudované viacúčelové ihrisko s umelým povrchom. Ďalšie menšie viacúčelové ihrisko sa nachádza na ulici Potok. V západnej časti obce sa nachádza prírodné futbalové ihrisko, na ktorom hrajú svoje zápasy futbalové družstvá Mladost Matiašovce. V súčasnosti (sezóna 2021/2022) už mužstvo dospelých v obci nefunguje, pracuje sa tu však s mládežou, ktorá v aktuálnom ročníku má zriadený tím U13 – mladších žiakov, hrajúci vo 4. lige mladších žiakov pod patronátom Podtatranského futbalového zväzu.

Tabuľka 18: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Detské ihrisko	áno
Folklorný súbor	nie	Športový klub	áno

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných vidieckych obciach, aj v Matiašovciach má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V centrálnej časti obce sa nachádza kostol sv. Petra a Pavla Apoštolov, postavený v gotickom slohu z konca 13. storočia. Je to pravdepodobne najstaršia sakrálna stavba v Zamagurí, neskôr viackrát prestavaná do barokového štýlu. Múr okolo kostola, v ktorom sú včlenené kaplnky Krížovej cesty

s barokovými obrazmi, je z roku 1730. Zvonica pri kostole je pôvodne renesančná z konca 16. storočia. Najväčší zvon v nej je zvon Ave Mária. V obci sú tri kaplnky: kaplnka sv. Rocha, kaplnka sv. Michala a kaplnka Umučenia Pána. Na ulici Potok je postavený najmladší kostol Sedembolestnej Panny Márie v Zamagurí z roku 1992. Pri kostole v centrálnej časti Matiašoviec je vybudovaný nový farský úrad. V obci sa nachádzajú až tri cintoríny: jeden v južnej a jeden v severnej časti zastavaného územia centrálnej časti obce, tretí cintorín sa nachádza na ulici Potok. Matiašovce sú zapojené do projektu Virtuálny cintorín, ktorý prostredníctvom online služby poskytuje obyvateľom aj návštevníkom prehľadné informácie o štruktúre a usporiadaní hrobových miest.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 19: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Inštitúcia	Miesto poskytovania služieb
Matričný úrad	Spišská Stará Ves
Pracovisko daňového úradu	Kežmarok
Pracovisko Obvodného oddelenia policajného zboru	Spišská Stará Ves
Okresný súd	Kežmarok
Okresný úrad	Kežmarok
Pobočka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Spišská Stará Ves

Zdroj: vlastné spracovanie

Bezpečnosť v obci

V obci je zavedený monitorovací kamerový systém, ktorého súčasťou je aktuálne 8 kamier. Tie monitorujú budovu obecného úradu a kultúrneho domu a jej príslušné priestory. Z hľadiska prevencie kriminality, prípadného protispoločenského správania a v záujme spoľahlivejšieho zisťovania príp. porušení zákona by bolo vhodné existujúci kamerový systém v obci rozšíriť a osadiť ďalšie kamery na monitoring verejných priestranstiev, príp. aj potenciálne problémových úsekov z hľadiska cestnej premávky (napr. prechody pre chodcov a pod.).

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

Matiašovce sa nachádzajú v regióne Zamaguria. Tento región má v rámci Slovenska excentrickú prihraničnú polohu vo východnej časti krajiny, pričom je od ostatných slovenských regiónov oddelený masívnou komunikačnou bariérou – horským hrebeňom Spišskej Magury. V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá² (najmä čo sa týka ukazovateľov ako

² Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom Zamagurie patrí práve do tej chudobnejšej časti.

tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Makropolohová atraktivita obce Matiašovce a Zamaguria, ležiaceho na východnom Slovensku, je teda veľmi nízka (predovšetkým z aspektu jeho potenciálu pre pritiahnutie investícií do priemyselnej výroby), keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú najmä na západe (s výnimkou funkčných mestských regiónov Prešova a Košíc).

Poloha Zamaguria vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centráм a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre regionálneho významu je taktiež nevýhodná. Najvýraznejším ekonomickým centrom v tatranskom regióne je mesto Poprad s viac ako 50 000 obyvateľmi, ktoré predstavuje pomerne rozvinutý priemyselný uzol s dominanciou strojárskemu priemyslu. Poprad je od Matiašoviec vzdialený 47 km, pričom jazda autobusom verejnej dopravy trvá až 1 hod. 30 min. Menšie ekonomické centrá predstavujú okresné mestá Kežmarok a Stará Ľubovňa, ktoré sú od obce vzdialené 33, resp. 38 km, pričom jazda autobusom trvá až 1 hod. v prípade Kežmarku, resp. minimálne 1 hod. 5 min. v prípade Starej Ľubovne (v závislosti od dopravného spojenia). Na poľskej strane hranice je najbližším regionálnym ekonomickým centrom mesto Nowy Targ, ktoré je vzdialené 35 km. Všetky hlavné komunikačné línie nadregionálneho a vyššieho významu (cesty I. triedy, rýchlostné cesty, diaľnice, železničné trasy) idú mimo územia Zamaguria.

Na druhej strane, výhodou mezopolohy Zamaguria mimo rozvinutých ekonomických centier a priemyselných zón je existencia dobre zachovaného a chráneného prírodného a kultúrneho dedičstva, ktoré vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Z pohľadu rozvoja cestovného ruchu tak obec Matiašovce leží v pomerne atraktívnom území v blízkosti Pieninského národného parku.

Polnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, priemysel

Polnohospodárska výroba v obci prešla počas posledných desaťročí (a najmä počas obdobia transformácie) obrovským útlmom. Na tento útlm malo vplyv viacero či už fyzickogeografických (napr. z hľadiska rastlinnej výroby sú tu nevhodné klimatické podmienky - krajina s veľmi krátkym vegetačným obdobím, mierne teplým letom a s dlhou a studenou zimou; pôdne pomery; orografické podmienky; slabá úrodnosť a pod.) alebo socioekonomických (napr. vysoké náklady v porovnaní s výnosmi; zmena spoločenských preferencií obyvateľstva – uvoľnenie predchádzajúceho silného puta obyvateľov k pôde; ľahká a cenovo výhodná dostupnosť poľnohospodárskych komodít v obchodoch a pod.) faktorov.

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce výrazne dominujú trvalé trávne porasty (559,7 ha). Pomerne veľkú časť poľnohospodárskeho pôdneho fondu však zaberá aj orná pôda (204,6 ha). V poľnohospodárskej výrobe má vzhľadom k rozsiahlym plochám TTP priaznivé podmienky živočíšna výroba (najmä na chov oviec a dobytky), táto výroba však dokáže uživiť (ako hlavný zdroj obživy) len obmedzený počet obyvateľov. Časť obyvateľstva hospodári na súkromných poliach, na ktorých v rámci samozásobovania pestuje najmä zemiaky, pšenicu a krmoviny. Na svojich hospodárskych dvoroch sa obyvatelia venujú chovu domácich zvierat.

V Matiašovciach pôsobia viaceré subjekty poľnohospodárskej výroby, ktoré sa zaoberajú tak rastlinnou, ako aj živočíšnou výrobou. V obci každoročne pôsobí aj viacero samostatne hospodáriacich roľníkov.

Tabuľka 20: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2021; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
204,6	0,0	0,0	17,7	0,0	559,7	782,0
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorcia		ostatné plochy		Spolu
891,1	17,6	49,4		9,4		967,5
Celková výmera územia						1 749,5

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Polovicu rozlohy katastrálneho územia obce (51 %) zaberajú lesné pozemky, takže tu existujú vhodné podmienky pre výkon poľovníctva. Územie patrí do oblasti s výskytom jelenej, srnčej a diviacej zveri a obhospodaruje ho miestne poľovnícke združenie PZ Gojnica so sídlom v Matiašovciach. Revír tohto PZ tvoria katastrálne územia obcí Matiašovce, Spišské Hanušovce, Zálesie a časť k. ú. Havka.

Lesné hospodárstvo realizuje v katastri obce Matiašovce „Lesopôdohospodárske pozemkové spoločenstvo Matiašovce“. Ide o právnickú osobu s právnou subjektivitou v zmysle zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách. Približne 2/3 obhospodarovanej výmery tvoria súkromné lesné pozemky, 1/3 tvoria lesné pozemky urbáriátu.

Priemysel bol v minulosti v obci veľmi chudobný. Súviselo to najmä s nevhodnými lokalizačnými faktormi pre umiestnenie priemyselnej výroby a s chudobnou surovinovou bázou v celom Zamagurí. Táto skutočnosť viedla k orientácii výrobných sfér na spracovanie časti vyprodukovaných poľnohospodárskych komodít a na spracovanie drevnej hmoty v pilárskych prevádzkach. Jedinou surovinou, ktorou obec i Zamagurie disponovalo v relatívne dostatočnom množstve, bolo totižto drevo. Obyvatelia obce, pracujúci v priemysle, dochádzajú do práce najčastejšie do priemyselných podnikov v Spišskej Starej Vsi, Kežmarku a v Poprade.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Matiašovce ležia v jednom z najatraktívnejších turistických regiónov v rámci Slovenska – v Zamagurí.

Lokalizačné predpoklady vyjadrujú príťažlivosť územia pre účastníkov cestovného ruchu, vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality. Región Zamaguria má z hľadiska pritiažlivosti turistov na jednej strane pomerne dobrú polohu neďaleko najvýznamnejšej oblasti cestovného ruchu na Slovensku - Tatier, no zároveň disponuje aj vlastnými jedinečnými turistickými atrakciami, ktorými sú najmä Pieniny a splav na pltiach na rieke Dunajec – atrakcia európskeho významu. Okrem Tatier sa v blízkosti Zamaguria nachádzajú aj mnohé kultúrohistorické pamiatky predovšetkým na Spiši (pamiatka UNESCO - Spišský hrad, mestá Levoča a Kežmarok a pod.), na poľskej strane hranice sú veľmi navštevovanými najmä mesto Zakopane so svojím historickým centrom, obec Bialka Tatrzańska s vybudovanými lyžiarskymi vlekmami a vodným parkom, kúpeľné mesto Szczawnica 1 km od Lesnice a v lete taktiež Czorstýnska priehrada na rieke Dunajec s bývalými strážnymi hradmi Niedzica a Czorstyn v bezprostrednej blízkosti Pieninského národného parku.

Samotné Zamagurie má lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) na výbornej úrovni. Z prírodných predpokladov dominujú predovšetkým spomínané Pieniny s atraktívnymi formami krasového reliéfu a s vybudovanými turistickými chodníkmi pre peších a pre cyklistov. Skalné bralá vytvárajú unikátne scenérie, čím splavu po rieke Dunajec dodávajú jedinečnosť.

Dôležitým momentom je tiež prítomnosť sírneho prameňa, okolo ktorého boli v Červenom Kláštore vybudované kúpele s celoročnou prevádzkou.

Umelo vytvorené lokalizačné predpoklady CR (spoločenské aj kultúrno-historické) sú taktiež na výbornej úrovni. Z kultúrno-historických hmotných pamiatok a zariadení sa v blízkom Červenom Kláštore nachádza rovnomenný historický kláštor kamaldulských mníchov (títo prevzali jeho správu po pôvodných vlastníkoch - kartuziánoch), v ktorom je umiestnené múzeum s národopisnou, historickou, archeologickou a lekárenskou expozíciou. Ďalšou hmotnou kultúrnohistorickou pamiatkou je obec Osturňa, ktorej tri najzachovalejšie časti sú vyhlásené za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Okrem Osturňa a Červeného Kláštora sa 2 km od štátnej hranice nachádzajú umelecko-historické hmotné kultúrne pamiatky – priamo nad priehradou zámok v Niedzici a na protiláhlom brehu vodnej nádrže aj zrúcanina hradu Czorstyn.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite regiónu a významne zvyšujú návštevnosť Zamaguria. Najdôležitejším podujatím sú Zamagurské folklórne slávnosti. Tohto celovíkendového podujatia, konajúceho sa v posledných rokoch kvôli počasiu v júni, sa zúčastňujú miestne folklórne súbory, ale aj súbory z iných častí Slovenska a zo zahraničia. Okrem ZFS sa v júni koná aj Pieninský pochod dobrej nálady, spojený s večerným hudobným programom rôznych kapiel a súťažami. V Malej Frankovej sa v letných mesiacoch koná festival hercov, sochárov, maliarov, filmárov, hudobníkov, fotografov a iných umelcov pod názvom „Zogrod“. Začiatkom októbra sa v Pieninách každoročne koná horský duatlon pod názvom „Pieninský duatlon“ (beh a cyklistika horským terénom).

Okrem lokalizačných predpokladov hrajú veľmi dôležitú úlohu v rámci rozvoja regiónu aj realizačné predpoklady cestovného ruchu, medzi ktoré patrí doprava a materiálno-technická základňa (stravovacie, ubytovacie a športovo-technické zariadenia, zariadenia služieb a obchodu a špeciálne zariadenia).

Dopravná infraštruktúra je v Zamagurí na dobrej úrovni. V posledných rokoch prebehla rekonštrukcia mnohých ciest, mostov a chodníkov, čo zabezpečilo zvýšenú kvalitu cestných komunikácií v regióne. Dopravné spojenie s okolitými regiónmi je zabezpečené autobusovou dopravou. V zimných mesiacoch je počas lyžiarskej sezóny zriadený medzi obcami Zamaguria bezplatný skibus. Zo športovo-technických zariadení sa tu nachádzajú najmä zjazdovky, lanovky a vleky, ktoré sú vybudované v niekoľkých obciach Zamaguria. Ubytovacie kapacity sú v regióne reprezentované predovšetkým miestnymi penziónmi a rekreačnými chatami s menším počtom postelí, ktoré sa nachádzajú v každej obci. Najviac stravovacích zariadení s celoročnou prevádzkou sa nachádza v centrách cestovného ruchu – v Červenom Kláštore a v Spišskej Starej Vsi. Jedná sa najmä o reštaurácie, ponúkajúce miestne špeciality aj denné menu, tiež pizzerie.

Matiašovce majú vzhľadom k svojej polohe v blízkosti prírodných atrakcií aj kultúrno-historických pamiatok pomerne dobré lokalizačné predpoklady cestovného ruchu. Slabšou stránkou sú realizačné predpoklady CR v obci. Síce tu sú vybudované dve umelé viacúčelové športové ihriská, nenachádzajú sa tu však žiadne komerčné stravovacie zariadenia. Na druhej strane, nachádza sa tu niekoľko ubytovacích zariadení v súkromí. V nadväznosti na všetky vyššie uvedené skutočnosti možno skonštatovať, že cestovný ruch v obci Matiašovce pravdepodobne nebude v blízkej budúcnosti odvetvím, ktoré by pre jej obyvateľov zabezpečovalo príjmy.

Finančné hospodárenie

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,

- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota dlhodobého majetku obce Matiašovce k 31.12.2021 bola 1 165 066,30 €. V dlhodobom majetku je teda viazaných 89 % zdrojov obce. Jeho výrazne dominantnú zložku (1 029 512,84 €) tvorí dlhodobý hmotný majetok v podobe pozemkov a najmä stavieb, pomerne významné zdroje má obec aj v dlhodobom finančnom majetku (118 753,82 € - v realizovateľných cenných papieroch a podieloch). Obežný majetok k 31.12.2021 predstavoval 138 125,20 €.

Na konci roku 2021 obec evidovala pohľadávky v celkovej výške 2 389,42 €, pričom celú sumu predstavovali pohľadávky krátkodobé. Celkové záväzky obce k uvedenému dátumu boli vo výške 399 469,76 €. Krátkodobé záväzky (voči dodávateľom, zamestnancom, poisťovniam, daňovému úradu a pod.) boli k 31.12.2021 vo výške 187 082,48 €, dlhodobé záväzky vo výške 719,45 € (spolu 187 801,93 €).

Tabuľka 21: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2021 (eur; netto)

AKTÍVA	1 303 477,70	PASÍVA	1 303 477,70
Neobežný majetok spolu	1 165 066,30	Vlastné imanie	384 441,23
Dlhodobý nehmot. majetok	16 800,00	Výsledok hospodárenia	384 441,23
Dlhodobý hmotný majetok	1 029 512,48	-minulé roky	347 575,85
Dlhodobý finančný majetok	118 753,82	-účtovné obdobie	36 865,38
Obežný majetok spolu	138 125,20	Záväzky súčet	399 469,76
Zásoby	2 214,22	Rezervy	1 300,00
Zúčtovanie medzi subj. VS	0,00	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	40 238,83
Pohľadávky	2 389,42	Záväzky	187 801,93
Finančné účty	133 521,56	Bankové úvery a ostatné	170 129,00
Časové rozlíšenie	286,20	Časové rozlíšenie	519 566,71

Zdroj: Súvaha k 31.12.2021

Príjmy a výdavky obce

Celkové príjmy obce v roku 2021 boli vo výške 549 014,75 €. Dominantnú zložku tejto sumy predstavovali daňové výnosy samosprávy vo výške 357 594,27 €, výnosy z poplatkov mala obec v roku 2021 vo výške 13 235,60 € (spolu 370 829,87 €). Čiastočné zdroje predstavovali aj tržba za vlastné výkony a tovar (16 821,76 €).

Celkové výdavky obce v roku 2021 boli vo výške 512 149,37 €. Osobné náklady (mzdy a odvody zamestnancov) boli vo výške 309 717,82 €, prevádzkové výdavky obce za spotrebované nákupy a služby boli vo výške 145 869,04 € (nákupy 67 707,26 €, služby 78 161,78 €). Tieto výdavky predstavujú finančné zdroje na bežný chod samosprávy, sú spotrebovávané bez toho, aby prinášali priamy efekt pre rozvoj obce. V roku 2021 dosiahla obec Matiašovce kladný hospodársky výsledok vo výške 36 865,38 € po zdanení.

Tabuľka 22: Náklady a výnosy v roku 2021

Náklady	eur
Spotrebované nákupy	67 707,26
Služby	78 161,78
Osobné náklady	309 717,82
Dane a poplatky	421,06
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	3 037,66
Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	46 980,56
Finančné náklady	5 065,23
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	1 058,00
Spolu	512 149,37
Výnosy	eur
Tržby za vlastné výkony a tovar	16 821,76
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	370 829,87
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	4 955,84
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	1 300,00
Finančné výnosy	107,34
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo VÚC	154 999,94
Spolu	549 014,75
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA po zdanení	36 865,38

Zdroj: Výkaz ziskov a strát obce Matiašovce k 31.12.2021

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Predchádzajúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mala obec Matiašovce spracovaný na roky 2015-2020 (ktorého platnosť bola uznesením obecného zastupiteľstva predĺžená do roku 2022). V ňom mala zadefinované 3 priority a v rámci nich viacero opatrení, obsahujúcich projekty a aktivity rôzneho charakteru.

Celkovo bolo zadefinovaných 38 projektov / aktivít, z toho 13 v hospodárskej oblasti, 19 v sociálnej a 6 v environmentálnej oblasti. Z 38 projektov / aktivít sa podarilo úplne zrealizovať 5, čiastočne sa zrealizovalo 15 a vôbec sa nezrealizovalo 10 projektov / aktivít. Ďalších 8 projektov / aktivít sa realizuje priebežne. Možno teda konštatovať, že plnenie predchádzajúceho PHSR bolo pomerne úspešné.

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Cieľom Ex – ante hodnotenia stavu projektovej pripravenosti investícií je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. V nasledujúcom formulári sú uvedené len tie investičné zámery, na ktoré má obec v čase vypracovania tohto PHSR (jar 2022) už spracovanú príslušnú dokumentáciu (resp. už má podanú žiadosť o NFP a čaká na vyhodnotenie). Súhrn všetkých investičných aj neinvestičných zámerov obce na nasledujúce obdobie je uvedený v ďalšej časti dokumentu (pozri najmä formuláre P1, P2 a F2).

Formulár 4 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania nového PHSR (pipe_line)																			
v tis. EUR																			
por. č.	Politika – oblasť*	Názov investície	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia-plán	Technická príprava mesiac/rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov								
				Rok dokončenia-plán	ÚR:	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
					SP:														
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
8	E	Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2420 – Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2022-2024	-	450,0	300,0	2022 - 2024	450,0	450,0									

* H – Hospodárska, S – Sociálna, E – Environmentálna politika

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, avšak len jeho juhozápadnou časťou. Matiašovce sú teda od tohto ramena značne vzdialené.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre Matiašovce predstavujú mestá Spišská Stará Ves (5. skupina centier osídlenia), Spišská Belá (4. skupina), Kežmarok (2b. skupina) a Poprad (1b. skupina).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom, čiže najbližšie k Matiašovciam sa táto os nachádza v oblasti Popradu a Levoče. Z Popradu do Spišskej Belej smeruje rozvojová os II. stupňa, zo Spišskej Belej do Starej Ľubovne je vedená os III. stupňa. Do Zamaguria smeruje rozvojová os III. stupňa, a to smerom od Starej Ľubovne do Spišskej Starej Vsi. Matiašovce teda neležia na žiadnej rozvojovej osi, stanovenej Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 a preto len ťažko možno v budúcnosti očakávať rozvojové impulzy zo strany štátu voči tejto obci. Zároveň sú však zahrnuté do najvýznamnejšej oblasti cestovného ruchu na Slovensku s významným zastúpením medzinárodného turizmu, čo vytvára pre obyvateľov a podnikateľské subjekty potenciál pre rozvoj a z neho plynúce príjmy z cestovného ruchu. Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov

investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom). Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Konceptie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť Zamaguria by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti podtatranského regiónu a do Kežmarku (okresu patriaceho z hľadiska výšky miery nezamestnanosti medzi najproblémovnejšie okresy Slovenska) smerovala len malá časť investičnej pomoci vlády (v porovnaní s okresmi, kam išla najväčšia pomoc). Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Ďalším rozvojovým impulzom, ktorý by mohol prísť z vonkajšieho prostredia, je (najmä finančná) pomoc vlády pre najmenej rozvinuté okresy, poskytovaná v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov (NRO). Jedným z týchto NRO je aj okres Kežmarok. Podpora v rámci NRO má smerovať najmä na tvorbu nových pracovných miest. Hoci finančný balík, dostupný pre okres v rámci tejto podpory, nie je nejaký obrovský a teda neznamenať nejaké výrazné investície, v prípade jeho vhodného využitia môže čiastočne prispieť k rozvoju okresu ako takého (a v rámci neho aj k rozvoju obce Matiašovce).

Spomínaná politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makropolitologickej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, faktor depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.; Korec 2005) prispeli (a naďalej prispievajú) k veľmi nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity. Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií (vnútorných aj prihraničných periférnych regiónov) na strane druhej. Matiašovce ležia v regióne Zamaguria, ktorý je na základe skupiny ukazovateľov z hľadiska ľudských zdrojov, ekonomického potenciálu, osobnej vybavenosti a dostupnosti centier kategorizovaný medzi regióny s kumulovanou periférnosťou, tzn. že je periférnym regiónom vo všetkých štyroch skupinách ukazovateľov (Halás 2008). Uvedené skutočnosti upozorňujú jednak na súčasnú úroveň rozvoja, ako aj na veľmi obmedzené možnosti budúceho rozvoja obce Matiašovce.

Členstvo obce v organizáciách

Obec Matiašovce je členom viacerých združení, ktoré vznikli za rôznym účelom, majú rôzne ciele a prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy:

- „*Združenie miest a obcí Slovenska*“ (ZMOS) – organizácia zastupujúca záujmy obecných samospráv na celoslovenskej úrovni;
- „*Regionálne združenie tatranských a podtatranských obcí*“ (RZTPO) – záujmové združenie právnických osôb (obcí a miest v podtatranskom regióne), založené za účelom poradenstva a kvalitnejšieho riešenia spoločných problémov a výziev;

- „*Miestna akčná skupina Tatry – Pieniny LAG*“ (MAS) – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikov, podnikateľov, občianskych združení, neziskových organizácií, fyzických osôb a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi tohto združenia), posilnenia ekonomického prostredia, zhodnotenia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpory trvalo udržateľného rozvoja;
- „*Združenie pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria*“ – verejno-súkromné partnerstvo obcí a organizácií s cieľom rozvíjať územie Zamaguria;
- „*Regionálne vzdelávacie centrum Štrba*“ (RVC Štrba) – záujmové združenie právnických osôb, združujúce obce a mestá v podtatranskom regióne, poskytujúce svojim členom rôzne vzdelávacie aktivity, školenia a prednášky spojené s výkonom samosprávy;
- „*Asociácia horských sídiel Slovenska*“ – záujmové združenie právnických osôb, založené za účelom presadzovania záujmov a riešenia spoločných problémov horských sídiel.

Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020 a v období 2021-2027

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov, uvedených v časti „Indikatívny finančný plán“) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 čerpá Slovensko európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. Nakoľko v čerpaní eurofondov platí pravidlo n+3, finančné prostriedky z programového obdobia 2014 – 2020 je možné čerpať do konca roku 2023.

V rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sa čerpajú financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

- Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP),
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ),
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II),
- OP Výskum a inovácie (OP VaI),
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP),
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS),
- Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka,
- Rybné hospodárstvo.

V rámci Cieľa Európska územná spolupráca čerpá Slovensko financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Programy cezhraničnej spolupráce

- SK – CZ 2014 – 2020,
- SK – AT 2014 – 2020,
- PL – SK 2014 – 2020,
- SK – HU 2014 – 2020,
- ENI HU – SK – RO – UA 2014 – 2020.

Programy nadnárodnej spolupráce

- Stredná Európa,
- ETC Dunaj.

Programy medziregionálnej spolupráce

- INTERREG,
- ESPON,
- INTERACT,
- URBACT.

V čase vzniku tohto PHSR (jar 2022) ešte nie je schválená Partnerská dohoda medzi Slovenskom a EÚ na nastávajúce programové obdobie 2021 -2027, a teda ani Operačný program Slovensko. Nie je ešte definitívne známe aké konkrétne ciele a priority budú prostredníctvom EŠIF podporované (tieto skutočnosti sú aktuálne predmetom negociácií medzi SR a EÚ). Z tohto dôvodu nie je možné analyzovať možné zdroje podpory v rámci EŠIF v budúcom programovom období, ktoré by obec Matiašovce mohla využiť.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 5 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Vojna	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce.

SWOT analýza

Formulár 6 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• vysoká úroveň vytriedenia komunálnych odpadov • postupný rast počtu obyvateľov • pozitívny vývoj prirodzeného aj migračného pohybu obyvateľstva • postupne sa zlepšujúca veková štruktúra obyvateľstva • pomerne nízka miera nezamestnanosti • priaznivá štruktúra UoZ podľa vzdelania • pomerne dobrá kvalita domového fondu v obci • aktivita samosprávy pri udržiavaní aktuálneho územného plánu, rešpektujúceho rozvojové výzvy a potreby obce • existujúci dopyt po bývaní v obci • pomerne dobrá kvalita miestnych komunikácií • školy a školské zariadenia pre predprimárne a nižšie primárne vzdelávanie dostupné priamo v obci • pomerne bohatý kultúrno-spoločenský život v obci počas roka • viaceré športoviská na realizáciu rôznych športov • existencia a hospodárenie viacerých poľnohospodárskych subjektov v katastri obce • dobré finančné hospodárenie obce	• existencia lokalít s potenciálom záplav • nepriaznivá štruktúra UoZ podľa veku, doby evidencie a klasifikácie zamestnaní • nedobudovaná základná technická infraštruktúra (kanalizácia, ČOV) • nedobudované niektoré úseky chodníkov a miestnych komunikácií • slabšia dostupnosť služieb priamo v obci • nevýhodná poloha obce vzhľadom na nadradenú dopravnú infraštruktúru (diaľnica, železnica) • slabá makropolohová atraktivita územia • málo rozvinutá miestna hospodárska základňa • nevýhodná poloha obce pomerne ďaleko od centier zamestnanosti (urbánných centier) • slabšie predpoklady rozvoja cestovného ruchu • nezrealizovaný projekt pozemkových úprav
Príležitosti	Ohrozenia
• príprava lokalít pre rozvoj IBV • realizácia dodatočných protipovodňových opatrení • dobudovanie základnej technickej infraštruktúry (kanalizácia, ČOV) • podpora miestnych podnikateľských subjektov • realizácia projektu pozemkových úprav • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov na realizáciu rozvojových aktivít • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...)	• nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- podpora cezhraničných kontaktov a ochota participovať na cezhraničnej spolupráci
- podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby
- racionálne hospodárenie samosprávy
- aktivita samosprávnych orgánov na poli rozvoja individuálnej bytovej výstavby a rozvoja
- pripravenosť obce na získanie externých zdrojov na realizáciu rozvojových projektov
- dobré environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov
- aktivita obce na poli zapájania sa do regionálnych kooperačných štruktúr

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, najčastejšie z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky trávenia voľného času a nedostatku možností bývania
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu málo výhodnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- slabšia ponuka pracovných príležitostí priamo v obci (v porovnaní s väčšími mestami) – obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre všetko svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC.

Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä **Agendou 2030**. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať.

Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- *Vzdelanie pre dôstojný život,*
- *Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,*
- *Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,*
- *Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,*
- *Právny štát, demokracia a bezpečnosť,*
- *Dobré zdravie.*

Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a hlavný cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzerieť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Matiašovce:

Obec Matiašovce je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť hlavný cieľ rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030. **Hlavným cieľom** rozvoja obce je

„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s **Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030**, ktorá plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 definuje (okrem iného) priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí. Je v súlade s politikou súdržnosti Európskej únie v období 2021-2027, v rámci ktorej **Európska komisia zdefinovala 5 hlavných politických cieľov politiky súdržnosti**:

1. *Inteligentnejšia Európa* – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva
2. *Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa*
3. *Prepojenejšia Európa* – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT
4. *Sociálnejšia Európa* – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv
5. *Európa bližšie k občanom* – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

V novom programovom období nastanú v oblasti strategického plánovania a riadenia a implementácie eurofondov viaceré zásadné zmeny (v čase spracovania tohto PHSR však ešte žiadne definitívne rozhodnutia prijaté neboli, všetky plánované zmeny boli ešte len v štádiu rokovaní). Doposiaľ sa programy rozvoja obcí vypracúvali na úrovni VÚC a na úrovni obcí a miest (pričom obce mali možnosť vypracovať si spoločný program rozvoja obcí). Po novom sa do strategického plánovania pridáva ďalší „medzistupeň“. Tento nový medzistupeň predstavujú tzv. **Strategicko-plánovacie regióny (SPR)**, ktorých hranice zadefinuje príslušný VÚC a schváli ustanovená Rada partnerstva kraja. Pre každý SPR sa následne vypracúva špecifická stratégia, spracovaná vo forme **integrovanej územnej stratégie (IUS)** a obsahujúca špecifické ciele a operácie, vzťahujúce sa len na to-ktoré SPR. Cieľom je zabezpečiť adresnejšie operácie a podporu regiónom na medzistupni medzi regionálnou samosprávou (VÚC) a miestnou samosprávou (obce). Integrovaná územná stratégia pre SPR môže byť vypracovaná v podstate 3 rôznymi spôsobmi:

1. ako svoje vlastné PHSR (v zmysle zákona o regionálnom rozvoji by de facto išlo o spoločný Program rozvoja obcí);
2. druhou možnosťou je, že SPR bude mať svoju špecifickú stratégiu vypracovanú ako integrovanú územnú stratégiu (ako samostatný dokument, avšak nie vo forme PHSR – nie ako spoločný Program rozvoja obcí);
3. integrovaná územná stratégia pre SPR bude samostatnou súčasťou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku.

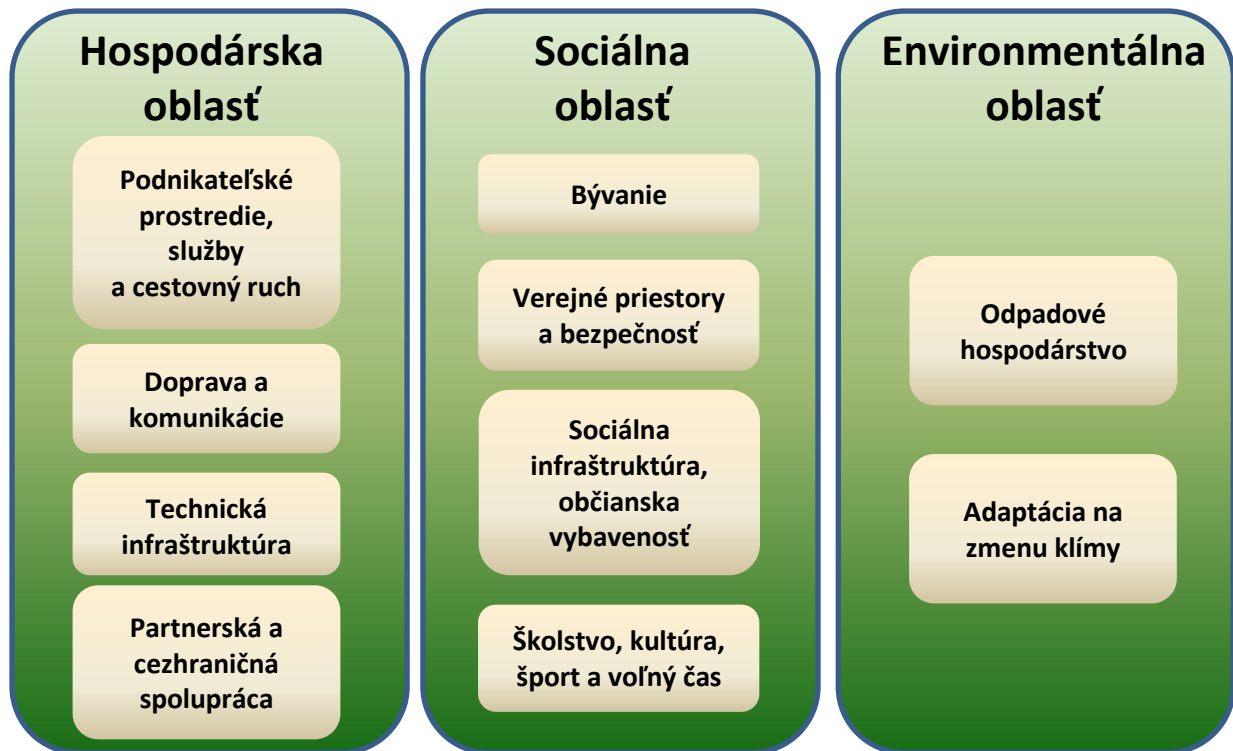
Tretí stupeň strategického plánovania budú stále tvoriť obce a mestá – tým je, samozrejme, ponechaná možnosť vypracovať si svoje vlastné PHSR (ak nevyužijú možnosť vypracovať si svoj PHSR ako súčasť spoločného programu rozvoja obcí). **Obec Matiašovce** leží v Prešovskom samosprávnom kraji a v programovom období 2021-2027 je **súčasťou** strategicko-plánovacieho regiónu **SPR Spiš**.

Zmena nastáva v rámci územného rozvoja. Každý samosprávny kraj na Slovensku si v rámci svojho PHSR definuje tzv. **Integrované projektové balíčky**. Tie pozostávajú z kľúčových projektov (ktorých realizácia je pre implementáciu daného projektového balíka kľúčová, nosná; bez nej by realizácia celého integrovaného balíka nemala zmysel a investície by nepriniesli synergický efekt) a komplementárnych projektových balíkov (ktoré obsahujú indikatívne tematické projektové balíčky). Celý integrovaný projektový balík môže byť financovaný z rôznych zdrojov (napr. EŠIF, Plán obnovy, Fond pre spravodlivú transformáciu, tzv. Nórske fondy, úverové zdroje, vlastné zdroje, dotácie štátu a pod.). Tá časť integrovaného projektového balíka, ktorá bude financovaná len z EŠIF, sa nazýva **Integrovaná územná investícia (IUI, angl. skratka ITI)**.

Integrovaný územný rozvoj v rámci územného programu by už nemal byť realizovaný výlučne formou dopytovo-orientovaných projektov (ako tomu bolo doposiaľ). V čase spracovania tohto PHSR (jar 2022) zatiaľ situácia ohľadom nastavovania implementácie EŠIF v SR celkom vyjasnená nie je (verejnosti boli predstavené len úvodné návrhy). Časť IUI bude pravdepodobne schvaľovaná Radou partnerstva daného VÚC (bez potreby vyhlasovania dopytovo-orientovaných výziev; výhodou tohto spôsobu schvaľovania bude, že najprv Rada partnerstva VÚC schváli konkrétny projektový zámer na realizáciu, takže žiadateľ bude mať istotu, že jeho projektový zámer určite získa financie na realizáciu; potom dostane úspešný žiadateľ čas na dopracovanie a dodanie všetkej potrebnej dokumentácie, ako napr. samotná projektová dokumentácia, územné rozhodnutie, stavebné povolenie a pod.; tento prístup môže teda potenciálne ušetriť žiadateľom množstvo financií, úsilia a času – keďže tí nebudú povinní mať pripravenú celú dokumentáciu už v čase podania žiadosti o NFP, ale až po jej schválení) a časť IUI sa bude stále implementovať formou dopytovo-orientovaných výziev, vyhlasovaných štátnymi orgánmi (rovnakým spôsobom ako tomu bolo doteraz).

Pre naplnenie strategickej vízie (pozri predchádzajúcu kapitolu) si teda obec Matiašovce stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo 4 priorít: podnikateľské prostredie, služby a cestovný ruch (podpora malého a stredného podnikania, podpora miestnej hospodárskej základne, zavádzanie inovácií, rozvoj poľnohospodárstva, rozvoj digitalizácie, realizácia SMART riešení, skvalitňovanie verejných služieb, rozvoj cestovného ruchu), doprava a komunikácie (rekonštrukcia starých a výstavba nových miestnych komunikácií a chodníkov), technická infraštruktúra (dobudovanie technickej vybavenosti obce – kanalizácia, ČOV, rekonštrukcia vodovodov, výstavba vodojemov) a partnerská spolupráca (spolupráca s partnerskými obcami).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca taktiež zo 4 rozvojových priorít: bývanie (podpora bývania v obci, príprava pozemkov na IBV, výstavba nájomných bytov), verejné priestory a bezpečnosť (prevencia kriminality), sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť (skvalitnenie občianskej vybavenosti, rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce, podpora sociálnych služieb a komunitného rozvoja) a školstvo, kultúra, šport a voľný čas (skvalitňovanie školskej infraštruktúry, rekonštrukcia a výstavba športových a oddychových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z 2 rozvojových priorít: odpadové hospodárstvo (podpora triedeného zberu, zvyšovanie úrovne vytriedenia komunálnych odpadov) a adaptácia na zmenu klímy (realizácia protipovodňových opatrení, zelených a modrých investícií).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňovať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 7 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia <i>„Obec Matiašovce je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Hlavný cieľ <i>„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Strategický cieľ	<i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	<i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia</i>	<i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Priority	• Podnikateľské prostredie, služby a cestovný ruch • Doprava a komunikácie • Technická infraštruktúra • Partnerská a cezhraničná spolupráca	• Bývanie • Verejné priestory a bezpečnosť • Sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť • Školstvo, kultúra, šport a voľný čas	• Odpadové hospodárstvo • Adaptácia na zmenu klímy
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov 1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb 1.3 Skvalitňovanie turistickej a oddychovej infraštruktúry 1.4 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.6 Spolupráca s partnerskými obcami	2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania 2.2 Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov a prevencie kriminality 2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti 2.4 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít 2.5 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času 2.6 Skvalitnenie školskej infraštruktúry 2.7 Podpora spoločenského a kultúrneho života	3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov 3.2 Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry, zelené a modré investície

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úrovni opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

V strategickej časti zadefinované priority v rámci troch prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej) obsahujú viaceré opatrenia, pričom každé opatrenie pozostáva z jedného alebo viacerých konkrétnych projektov/aktivít. Tie sú plne v súlade s 5 hlavnými politickými cieľmi politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021-2027. Realizácia projektov/aktivít v rámci zadefinovaných opatrení podporí **inteligentnú transformáciu hospodárstva**, napomôže **prechodu na ekologickejšiu nízkouhlíkovú Európu**, posilní **mobilitu a digitalizáciu**, prispeje k budovaniu **sociálnejšej Európy** a posilní **miestny rozvoj** (samozrejme, myslí sa tu realizácia projektov/aktivít na území obce – pričom tieto projekty/aktivity svojím malým dielom napomôžu realizácii systémových zmien v celoslovenskom a európskom meradle).

Všetky projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „**Projekt**“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru (resp. nie je potrebné realizovať ich ako projekt; spravidla ide „jednoduchšie“, menej náročné činnosti), sú uvedené ako „**Aktivita**“.

Všetky projekty a aktivity, ktoré sú v tomto PHSR zadefinované, môžu byť realizované v rámci **integrovaných projektových balíkov**, zadefinovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a môžu byť taktiež zahrnuté medzi **integrované územné investície** (financované z EŠIF).

Formulár 8 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj existujúcich podnikateľských aktivít - prenájom obecných pozemkov a budov - podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty - podpora poľnohospodárskych subjektov Aktivita: 1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov - zavádzanie nových produktov, zlepšených procesov, využívanie nových materiálov, zlepšovanie výrobných metód

1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb	Aktivita: 1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby - realizácia podporných aktivít pri zavádzaní digitálnych riešení do spoločnosti (napr. v doprave, cestovnom ruchu, odpadovom hospodárstve, vo výrobných procesoch, pri poskytovaní elektronických služieb občanom a pod.) Aktivita: 1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce - realizácia vzdelávacích aktivít pre zamestnancov pracujúcich v podnikoch a verejnej správe a pre miestnych obyvateľov
1.3 Skvalitňovanie turistickej a oddychovej infraštruktúry	Aktivita: 1.3.1 Výstavba turistického informačného systému v obci Matiašovce - zriadenie moderných informačných bodov na autobusových zastávkach a iných miestach v obci Aktivita: 1.3.2 Vybudovanie turistických náučných chodníkov v extraviláne obce - výstavba chodníkov, osadenie lavičiek, informačných tabúl, posedov a iných prvkov - vybudovanie cyklistickej trasy a bežkárskej trate Projekt: 1.3.3 Rekonštrukcia priestorov obecného úradu pre účely ubytovania - zriadenie ubytovacích priestorov v budove OcÚ Aktivita: 1.3.4 Vybudovanie prístrešku v lokalite Humborg - výstavba turistického prístrešku
1.4 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	Aktivita: 1.4.1 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových miestnych komunikácií - obnova povrchu komunikácií na ul. Mlynská, Južná a Hlavná - výstavba novej komunikácie na ul. Nová - rozšírenie existujúcich miestnych komunikácií Pod lesom (smerom k bývalému poľnohospodárskemu družstvu) Projekt: 1.4.2 Výstavba chodníkov pre peších - vybudovanie chodníkov v intraviláne obce Projekt: 1.4.3 Výstavba cyklistických chodníkov - vybudovanie cyklistických chodníkov na území obce, - prepojenie viacerých cyklistických trás

	Projekt: 1.4.4 Rekonštrukcia mosta medzi ul. Mlynská a Pod lesom a mosta k bývalému PD - obnova konštrukcie mostných objektov
1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	Projekt: 1.5.1 Výstavba verejnej kanalizácie s ČOV pre celú obec alebo pre skupinu obcí - osadenie kanalizačného potrubia v celej obci - výstavba čističky odpadových vôd a pripojenie kanalizačných vetiev na ČOV Projekt: 1.5.2 Rekonštrukcia verejného vodovodu v centrálnej časti obce - obnova zastaraného vodovodného potrubia na ul. Hlavná a Mlynská a zokruhovanie ulíc Pod lesom s Hlavnou ulicou (pre zabezpečenie rovnakého tlaku) Projekt: 1.5.3 Rekonštrukcia verejného vodovodu a výstavba vodojemu na ulici Potok - obnova zastaraného vodovodného potrubia - vybudovanie vodojemu pre potreby ulice Potok Projekt: 1.5.4 Výstavba vodojemu pre centrálnu časť obce s napojením na vodovod v Sp. Hanušovciach - vybudovanie veľkého vodojemu pre potreby celej obce - prepojenie vodojemu s verejným vodovodom v Sp. Hanušovciach Projekt: 1.5.5 Zavedenie vysokorýchlostného optického internetu v obci - osadenie telekomunikačných rozvodov na vysokorýchlostný internet
1.6 Spolupráca s partnerskými obcami	Aktivita: 1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami
Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania	Projekt: 2.1.1 Komplexná príprava lokality IBV na ul. Nová (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn, cesty, chodníky, ver. osvetlenie, obecný rozhlas a pod.) - komplexná príprava infraštruktúry v lokalite IBV Projekt: 2.1.2 Komplexná príprava lokality IBV na ul. Potok (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn, cesty, chodníky, ver. osvetlenie, obecný rozhlas a pod.) - komplexná príprava infraštruktúry v lokalite IBV

	Projekt: 2.1.3 Komplexná príprava lokality IBV na konci obce v smere na Zálesie (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn, cesty, chodníky, ver. osvetlenie, obecný rozhlas a pod.) - komplexná príprava infraštruktúry v lokalite IBV Projekt: 2.1.4 Výstavba bytového domu s nájomnými bytmi (cca 10 b.j.) - výstavba nájomných bytov pre obyvateľov obce - vybudovanie sprievodnej infraštruktúry (zeleň, prístupová cesta, parkovisko, kontajnerové stojisko a pod.)
2.2 Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov a prevencie kriminality	Aktivita: 2.2.1 Rozšírenie kamerového systému - osadenie ďalších bezpečnostných kamier za účelom prevencie kriminality a protispoločenského správania v obci, príp. aj monitorovania bezpečnosti cestnej premávky Aktivita: 2.2.2 Revitalizácia verejných priestranstiev - obnova verejných priestorov (lavičky, koše, chodníky, zeleň a pod.)
2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti	Projekt: 2.3.1 Zníženie energetickej náročnosti prevádzky budovy obecného úradu a kultúrneho domu - zateplenie budovy, zníženie energetickej náročnosti na vykurovanie - úprava a vymalovanie fasády, vykonanie ďalších potrebných úprav - výmena kotlov, napojenie na obnoviteľné zdroje energie - rekonštrukcia a zateplenie podláh Projekt: 2.3.2 Rekonštrukcia budovy obecného úradu - 2 NP - zriadenie administratívnych, kancelárskych a iných priestorov v druhom nadzemnom podlaží budovy Projekt: 2.3.3 Rekonštrukcia obecných skladov - stavebno-technická obnova skladov
2.4 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít	Aktivita: 2.4.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP - spolupráca obce s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri realizácii projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce Projekt: 2.4.2 Výstavba komunitného centra - zavedenie a poskytovanie novej sociálnej služby v komunitnom centre, dostupnej priamo v obci

	Projekt: 2.4.3 Zriadenie sociálneho podniku - príprava podnikateľských priestorov na prevádzkovanie podniku - vypracovanie podnikateľského plánu, realizácia podnikateľských aktivít v podniku - zamestnanie miestnych uchádzačov o zamestnanie, znevýhodnených na trhu práce
2.5 Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času	Aktivita: 2.5.1 <i>Rekonštrukcia športového areálu na ul. Potok</i> - obnova poškodených a zastaraných prvkov v športovom areáli Projekt: 2.5.2 Rekonštrukcia futbalového štadióna a výstavba sociálnych zariadení - obnova trávnatého povrchu ihriska - osadenie striedačiek, rekonštrukcia zábradlia - výstavba šatní so sociálnymi zariadeniami Aktivita: 2.5.3 <i>Rozšírenie využitia multifunkčného ihriska</i> - úprava ihriska tak, aby sa na ňom mohli realizovať aj iné športy
2.6 Skvalitnenie školskej infraštruktúry	Projekt: 2.6.1 Rekonštrukcia budov MŠ a ZŠ - oprava strechy na budove MŠ, rekonštrukcia poterov, podláh, stien a iných vnútorných priestorov - komplexná rekonštrukcia budovy ZŠ (elektroinštalácia, rozvody tepla, podlahy, steny a pod.) - realizácia nadstavby v budove ZŠ, zriadenie nových priestorov Aktivita: 2.6.2 <i>Obnova a rozšírenie prvkov na hranie detí v areáli MŠ</i> - oprava poškodených a doplnenie nových hojdačiek, preliezok a ďalších prvkov
2.7 Podpora spoločenského a kultúrneho života	Aktivita: 2.7.1 <i>Podpora kultúrnych a športových podujatí</i> - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí - podpora miestnych kultúrnych a športových telies Aktivita: 2.7.2 <i>Výstavba krížovej cesty</i> - vybudovanie zastavení na krížovej ceste - osadenie mobiliáru

Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov	Aktivita: 3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov - zvýšenie efektivity triedeného zberu odpadov - rozšírenie možností zberu tzv. zeleného biologicky rozložiteľného a kuchynského odpadu z domácností - rozširovanie ponuky triedeného zberu o ďalšie druhy odpadov Projekt: 3.1.2 Výstavba zberného dvora - výstavba zberného dvora za účelom skvalitnenia nakladania s odpadmi v obci a zlepšovania možností na triedenie jednotlivých druhov odpadov Projekt: 3.1.3 Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení - výstavba malej kompostárne (so spracovateľskou kapacitou do 100 ton ročne) s plánovaným zhodnocovaním biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu pochádzajúceho z Matiašoviec - zakúpenie potrebných zariadení na prevádzkovanie kompostárne (traktor, kontajnery, stroje a príslušenstvo pre nakladanie s BRKO) Aktivita: 3.1.4 Obstaranie domácich kompostovacích zásobníkov - zakúpenie kompostovacích zásobníkov na zhodnocovanie BRKO priamo v záhradách rodinných domov Aktivita: 3.1.5 Osadenie nádob na triedený zber odpadu na území obce - osadenie kontajnerov na jednotlivé druhy odpadov Aktivita: 3.1.6 Sanácia čiernych skládok, vrátane osvetových aktivít na zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva - likvidácia čiernych skládok - realizácia rôznych informačných a osvetových aktivít za účelom kvalitnejšieho nakladania s odpadmi v obci
3.2 Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry, zelené a modré investície	Aktivita: 3.2.1 Realizácia protipovodňových opatrení na miestnych potokoch (priekopy, hrádzky, úprava brehov a pod.) - vykonanie potrebných úprav na miestnych potokoch, ktoré sa počas prítokových dažďov vyliavajú a predstavujú ohrozenie pre ich okolie - zadržiavanie vody v krajine

	Projekt: 3.2.2 Rekonštrukcia oporných múrov pri potokoch a Rieke - oprava oporných múrov
--	---

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené spravidla ako nulové v roku 2022, cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2024 a 2027.

Formulár 9 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2024	2027
Hospodárska oblasť						
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov						
Výsledok	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet / rok	0	3	3
Dopad	Vyššia pridaná hodnota	ŠÚSR	%	0	3	6
Opatrenie 1.2. - Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb						
Výstup	Realizované digitálne riešenia	OcÚ, zamestnávateľa	počet	0	10	20
Dopad	Zvýšená zamestnanosť obyvateľstva	OcÚ, ŠÚSR	%	0	3	6
Opatrenie 1.3. - Skvalitňovanie turistickej a oddychovej infraštruktúry						
Výstup	Zriadený turistický informačný systém	OcÚ	súbor	0	1	1
Výstup	Vybudované náučné chodníky	OcÚ	objekt	0	2	2
Výstup	Vybudované ubytovanie pre 10 osôb	OcÚ	súbor	0	0	1
Výstup	Vybudovaný prístrešok	OcÚ	objekt	0	0	1
Opatrenie 1.4. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry						

Výstup	Zrekonštruované miestne komunikácie	OcÚ	súbor	0	1	1
Výstup	Vybudované chodníky v obci	OcÚ	súbor	0	0	1
Výstup	Vybudované cyklistické chodníky	OcÚ	súbor	0	0	1
Výstup	Zrekonštruované mosyt	OcÚ	objekt	0	0	2
Opatrenie 1.5. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Výsledok	Vybudovaná kanalizačná sieť	OcÚ	súbor	0	0	1
Výstup	Vybudovaná ČOV	OcÚ	počet	0	0	1
Výsledok	Obyvatelia pripojení na kanalizačnú sieť	OcÚ	počet	0	0	840
Výstup	Zrekonštruovaný vodovod v centrálnej časti obce	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Zrekonštruovaný vodovod na ul. Potok	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Vybudovaný vodojem na ul. Potok	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Vybudovaný vodojem v centrálnej časti obce	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Zriadený optický internet	OcÚ	súbor	0	0	1
Výsledok	Obyvatelia používajúci vysokorýchlostný internet	OcÚ	počet	0	0	840
Opatrenie 1.6. - Spolupráca s partnerskými obcami						
Výsledok	Podporené partnerské projekty	OcÚ	počet	0	3	5
Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Tvorba možností pre rozvoj bývania						
Výsledok	Komplexne pripravená lokality IBV na ul. Nová	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
Výsledok	Komplexne pripravená lokality IBV na ul. Potok	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
Výsledok	Komplexne pripravená lokality IBV v smere na Zálesie	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
Výstup	Novo vybudované nájomné byty	OcÚ	počet	0	0	10
Dopad	Vyšší počet obyvateľov obce (o koľko)	OcÚ, ŠÚSR	počet	0	0	70
Opatrenie 2.2. - Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov vrátane prevencie kriminality						
Výstup	Nové kamery monitorujúce verejné priestory	OcÚ	počet	0	10	10
Výsledok	Nižší počet priestupkov (o koľko)	OcÚ, Polícia	%	0	40	40
Výstup	Zrevitalizované verejné priestory	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
Opatrenie 2.3. - Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti						
Výstup	Zrekonštr. budova OcÚ a KD	OcÚ	objekt	0	1	1

Výsledok	Nižšia spotreba energií na prevádzku OcÚ a KD (o koľko)	OcÚ	%	0	20	30
Výstup	Zriadené administratívne, kancelárske a iné priestory v budove OcÚ	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Zrekonštruované obecné sklady	OcÚ	objekt	0	0	1
Opatrenie 2.4. - Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít						
Výsledok	Osoby zamestnané cez projekty AOTP	OcÚ	počet	0	5	5
Výstup	Poskytované soc. služby v komunitnom centre	OcÚ	počet prijímateľov	0	40	40
Výstup	Poskytované soc. služby v práci	OcÚ	počet prijímateľov	0	20	20
Výsledok	Osoby zamestnané v soc. podniku	OcÚ	počet	0	3	3
Opatrenie 2.5. - Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času						
Výstup	Zrekonštr. športový areál na ul. Potok	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Zrekonštr. futbalové ihrisko, vybudované soc. zariadenia	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Nové športy vykonávané na multifunkčnom ihrisku	OcÚ	počet	0	2	2
Opatrenie 2.6. - Skvalitnenie školskej infraštruktúry						
Výsledok	Zrekonštruovaná budova MŠ	OcÚ, škola	objekt	0	0	1
Výsledok	Zrekonštruovaná budova ZŠ	OcÚ, škola	objekt	0	0	1
Výstup	Obnovené a rozšírené prvky na hranie detí	OcÚ, škola	súbor	0	0	1
Výsledok	Vyšší počet detí v MŠ (o koľko)	OcÚ, škola	počet	0	0	10
Výsledok	Vyšší počet žiakov v ZŠ (o koľko)	OcÚ, škola	počet	0	0	10
Opatrenie 2.7. - Podpora spoločenského a kultúrneho života						
Výsledok	Zrealizované kultúrne a športové podujatia	OcÚ	počet/rok	0	10	10
Výsledok	Podporené subjekty	OcÚ	počet/rok	0	2	2
Výstup	Vybudovaná krížová cesta	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov						
Výsledok	Skvalitnený systém zberu odpadov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Výstup	Vybudovaný zberný dvor	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Vybudovaná kompostáreň na zhodnocovanie BRKO	OcÚ	objekt	0	1	1

Výstup	Obstarané domáce kompostovacie zásobníky	OcÚ	počet	0	0	80
Výstup	Osadené nádoby na triedený odpad	OcÚ	počet	0	0	20
Výsledok	Úroveň vytriedenia odpadov	OcÚ	%	80	86	92
Výsledok	Miesta s nezákonne uloženým odpadom	OcÚ	počet	10	5	0
Opatrenie 3.2. - Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry, zelené a modré investície						
Výstup	Zrealizované protipovodňové opatrenia na miestnych potokoch	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
Výstup	Zrekonštruované oporné múry	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Formulár 10 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projekt/aktivita	Odhadovaný termín realizácie	Zodpovedný	Financovanie (tis. eur)
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
Opatrenie 1.1: Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov			
Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	od 2022 priebežne	obec	2,70
Aktivita: 1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov	od 2022 priebežne	obec, firmy	1,80
Opatrenie 1.2: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb			
Aktivita: 1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby	od 2022 priebežne	obec, firmy	3,60
Aktivita: 1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce	od 2022 priebežne	obec	1,80
Opatrenie 1.3: Skvalitňovanie turistickej a oddychovej infraštruktúry			
Aktivita: 1.3.1 Výstavba turistického informačného systému v obci Matiašovce	2022	obec	25,00
Aktivita: 1.3.2 Vybudovanie turistických náučných chodníkov v extraviláne obce	2023	obec, Po stopách gorala, o.z.	20,00
Projekt: 1.3.3 Rekonštrukcia priestorov obecného úradu pre účely ubytovania	2025	obec	70,00
Aktivita: 1.3.4 Vybudovanie prístrešku v lokalite Humborg	2026	obec	45,00
Opatrenie 1.4: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Aktivita: 1.4.1 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových miestnych komunikácií	2023-2024	obec	200,00

Projekt: 1.4.2 Výstavba chodníkov pre peších	2024-2025	obec	120,00
Projekt: 1.4.3 Výstavba cyklistických chodníkov	2024-2026	obec, VÚC	450,00
Projekt: 1.4.4 Rekonštrukcia mosta medzi ul. Mlynská a Pod lesom a mosta k bývalému PD	2025	obec	90,00
Opatrenie 1.5: Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Projekt: 1.5.1 Výstavba verejnej kanalizácie s ČOV pre celú obec alebo pre skupinu obcí	2024-2028	obec, PVPS, a.s.	2 000,00
Projekt: 1.5.2 Rekonštrukcia verejného vodovodu v centrálnej časti obce	2024-2026	obec, PVPS, a.s.	300,00
Projekt: 1.5.3 Rekonštrukcia verejného vodovodu a výstavba vodojemu na ulici Potok	2025-2027	obec, PVPS, a.s.	200,00
Projekt: 1.5.4 Výstavba vodojemu pre centrálnu časť obce s napojením na vodovod v Sp. Hanušovciach	2025-2027	obec, PVPS, a.s.	600,00
Projekt: 1.5.5 Zavedenie vysokorýchlostného optického internetu v obci	2024-2026	obec, súkromná spoločnosť	150,00
Opatrenie 1.6: Spolupráca s partnerskými obcami			
Aktivita: 1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce	od 2022 priebežne	obec	4,50
SOCIÁLNA OBLASŤ			
Opatrenie 2.1: Tvorba možností pre rozvoj bývania			
Projekt: 2.1.1 Komplexná príprava lokality IBV na ul. Nová (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn, cesty, chodníky, ver. osvetlenie, obecný rozhlas a pod.)	2025-2028	obec, súkromná spoločnosť	600,00
Projekt: 2.1.2 Komplexná príprava lokality IBV na ul. Potok (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn, cesty, chodníky, ver. osvetlenie, obecný rozhlas a pod.)	2025-2028	obec, súkromná spoločnosť	400,00
Projekt: 2.1.3 Komplexná príprava lokality IBV na konci obce v smere na Zálesie (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn, cesty, chodníky, ver. osvetlenie, obecný rozhlas a pod.)	2025-2028	obec, súkromná spoločnosť	350,00
Projekt: 2.1.4 Výstavba bytového domu s nájomnými bytmi (cca 10 b.j.)	2024-2026	obec, súkromná spoločnosť	1 200,00
Opatrenie 2.2: Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov a prevencie kriminality			
Aktivita: 2.2.1 Rozšírenie kamerového systému	2025	obec	20,00
Aktivita: 2.2.2 Revitalizácia verejných priestranstiev	2025-2027	obec	70,00
Opatrenie 2.3: Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti			
Projekt: 2.3.1 Zníženie energetickej náročnosti prevádzky budovy obecného úradu a kultúrneho domu	2024	obec	250,00
Projekt: 2.3.2 Rekonštrukcia budovy obecného úradu - 2 NP	2026	obec	60,00
Projekt: 2.3.3 Rekonštrukcia obecných skladov	2025	obec	80,00

Opatrenie 2.4: Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít			
Aktivita: 2.4.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP	od 2022 priebežne	obec, UPSVaR	9,00
Projekt: 2.4.2 Výstavba komunitného centra	2022	obec	350,00
Projekt: 2.4.3 Zriadenie sociálneho podniku	2023-2024	obec	20,00
Opatrenie 2.5: Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času			
Aktivita: 2.5.1 Rekonštrukcia športového areálu na ul. Potok	2023-2025	obec	10,00
Projekt: 2.5.2 Rekonštrukcia futbalového štadióna a výstavba sociálnych zariadení	2024-2026	obec	90,00
Aktivita: 2.5.3 Rozšírenie využitia multifunkčného ihriska	2024-2026	obec	10,00
Opatrenie 2.6: Skvalitnenie školskej infraštruktúry			
Projekt: 2.6.1 Rekonštrukcia budov MŠ a ZŠ	2025-2027	obec, škola	400,00
Aktivita: 2.6.2 Obnova a rozšírenie prvkov na hranie detí v areáli MŠ	202	obec, škola	15,00
Opatrenie 2.7: Podpora spoločenského a kultúrneho života			
Aktivita: 2.7.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies	od 2022 priebežne	obec	18,00
Aktivita: 2.7.2 Výstavba krížovej cesty	2026	obec	60,00
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
Opatrenie 3.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov			
Aktivita: 3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov	2023	obec	3,00
Projekt: 3.1.2 Výstavba zberného dvora	2025-2027	obec	250,00
Projekt: 3.1.3 Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2022-2024	obec	450,00
Aktivita: 3.1.4 Obstaranie domácich kompostovacích zásobníkov	2025	obec	15,00
Aktivita: 3.1.5 Osadenie nádob na triedený zber odpadu na území obce	2026	obec	30,00
Aktivita: 3.1.6 Sanácia čiernych skládok, vrátane osvetových aktivít na zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva	2023-2030	obec	20,00
Opatrenie 3.2: Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry, zelené a modré investície			
Aktivita: 3.2.1 Realizácia protipovodňových opatrení na miestnych potokoch (priekopy, hrádzky, úprava brehov a pod.)	2024-2026	obec, Správa povodia	200,00
Projekt: 3.2.2 Rekonštrukcia oporných múrov pri potokoch a Rieke	2025-2026	obec, Správa povodia	100,00

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PHSR je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu **Sprostredkovateľského orgánu**. PHSR ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja. Táto komisia by vystupovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PHSR, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod.

Samospráva tak bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 11 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR počas jeho platnosti 2022-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2024	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2025	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2022-2030	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- Svetová banka,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 12 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok									Spolu (tis. €)
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Hospodárska	26,60	121,60	651,60	1 291,60	1 016,60	771,60	401,60	1,60	1,60	4 284,40
Sociálna	353,00	14,00	704,00	1 183,00	996,00	473,00	283,00	3,00	3,00	4 012,00
Environmentálna	50,00	205,00	302,00	187,00	202,00	112,00	2,00	4,00	4,00	1 068,00
SPOLU (tis. €)	429,60	340,60	1 657,60	2 661,60	2 214,60	1 356,60	686,60	8,60	8,60	9 364,40

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 13 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	Iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	4,50				4,50	4,50		
Opatrenie 1.2	5,40				5,40	5,40		
Opatrenie 1.3	160,00	122,75	21,50	5,00	10,75	160,00		
Opatrenie 1.4	860,00	654,50	77,00	10,00	118,50	860,00		
Opatrenie 1.5	3 250,00	1 000,00	950,00		100,00	2 050,00	1 200,00	
Opatrenie 1.6	4,50			2,50	2,00	4,50		
Opatrenie 2.1	2 550,00	350,00	1 472,50		77,50	1 900,00	650,00	
Opatrenie 2.2	90,00	59,50	26,00		4,50	90,00		
Opatrenie 2.3	390,00	331,50	39,00		19,50	390,00		
Opatrenie 2.4	379,00	297,50	35,00		46,50	379,00		
Opatrenie 2.5	110,00	76,50	9,00	5,00	15,50	106,00	4,00	
Opatrenie 2.6	415,00	340,00	45,00	8,00	17,00	410,00	5,00	
Opatrenie 2.7	78,00	51,00	8,00	6,00	13,00	78,00		
Opatrenie 3.1	768,00	707,75	20,00		40,25	768,00		
Opatrenie 3.2	300,00	255,00	30,00		15,00	300,00		
SPOLU	9 364,40	4 246,00	2 733,00	36,50	489,90	7 505,40	1 859,00	0,00

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PHSR na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektov.

Formulár 14 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Číslo opatrenia	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF + Plán obnovy) celkom				
					a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
I. Hospodárska oblasť					4 284,40 €	3 084,40 €	1 307,15 €	1 777,25 €	1 200,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2022-2030	2,70 €	2,70 €	2,70 €					
	1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2022-2030	1,80 €	1,80 €	1,80 €					
Opat. 1.2	1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2022-2030	3,60 €	3,60 €	3,60 €					
	1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce		zvýšená zamestnanosť obyvateľstva	2022-2030	1,80 €	1,80 €	1,80 €					

Opat. 1.3	1.3.1 Výstavba turistického informačného systému v obci Matiašovce		vyššia atraktivita obce	2022	25,00 €	25,00 €		25,00 €				
	1.3.2 Vybudovanie turistických náučných chodníkov v extraviláne obce	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vyššia atraktivita obce	2023	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
	1.3.3 Rekonštrukcia priestorov obecného úradu pre účely ubytovania	1212 - Ostatné ubytovacie zariadenia na krátkodobé pobyty	vyššie príjmy z CR	2025	70,00 €	70,00 €	10,50 €	59,50 €				
	1.3.4 Vybudovanie prístrešku v lokalite Humborg	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vyššia atraktivita obce	2026	45,00 €	45,00 €	6,75 €	38,25 €				
Opat. 1.4	1.4.1 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	zabezpečený kvalitný prístup k bytom; zvýšená bezpečnosť chodcov	2023-2024	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
	1.4.2 Výstavba chodníkov pre peších	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť chodcov	2024-2025	120,00 €	120,00 €	18,00 €	102,00 €				
	1.4.3 Výstavba cyklistických chodníkov	2112 - Miestne komunikácie	vyššia atraktivita obce pre návštevníkov; lepšie zdravie obyvateľov	2024-2026	450,00 €	450,00 €	67,50 €	382,50 €				

	1.4.4 Rekonštrukcia mosta medzi ul. Mlynská a Pod lesom a mosta k bývalému PD	2112 - Miestne komunikácie	bezpečné miestne komunikácie	2025	90,00 €	90,00 €	90,00 €					
Opat. 1.5	1.5.1 Výstavba verejnej kanalizácie s ČOV pre celú obec alebo pre skupinu obcí	2223 - Miestne kanalizácie	novovo vybudovaná kanalizačná sieť v obci, vrátane ČOV; čistejšie životné prostredie; lepšie zdravie obyvateľov	2024-2028	2 000,00 €	2 000,00 €	1 000,00 €	1 000,00 €				
	1.5.2 Rekonštrukcia verejného vodovodu v centrálnej časti obce	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	lepšie zdravie obyvateľov	2024-2026	300,00 €	0,00 €			300,00 €			
	1.5.3 Rekonštrukcia verejného vodovodu a výstavba vodojemu na ulici Potok	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	lepšie zdravie obyvateľov; prístup všetkých obyvateľov ku kvalitnej pitnej vode	2025-2027	200,00 €	50,00 €	50,00 €		150,00 €			
	1.5.4 Výstavba vodojemu pre centrálnu časť obce s napojením na vodovod v Sp. Hanušovciach	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	prístup všetkých obyvateľov ku kvalitnej pitnej vode	2025-2027	600,00 €	0,00 €			600,00 €			
	1.5.5 Zavedenie vysokorychlostného optického internetu v obci	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	prístup všetkých obyvateľov k vysokorychlostnému internetu	2024-2026	150,00 €	0,00 €			150,00 €			

Opat. 1.6	1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce		3 podporené partnerské projekty	2022-2030	4,50 €	4,50 €	4,50 €						
II. Sociálna oblasť					4 012,00 €	3 357,00 €	1 851,00 €	1 506,00 €	655,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	
Opat. 2.1	2.1.1 Komplexná príprava lokality IBV na ul. Nová (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn, cesty, chodníky, ver. osvetlenie, obecný rozhlas a pod.)	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	lokalita kompletne pripravená na výstavbu RD	2025-2028	600,00 €	300,00 €	150,00 €	150,00 €	300,00 €				
	2.1.2 Komplexná príprava lokality IBV na ul. Potok (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn, cesty, chodníky, ver. osvetlenie, obecný rozhlas a pod.)	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	lokalita kompletne pripravená na výstavbu RD	2025-2028	400,00 €	200,00 €	100,00 €	100,00 €	200,00 €				
	2.1.3 Komplexná príprava lokality IBV na konci obce v smere na Zálesie (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn, cesty, chodníky, ver. osvetlenie, obecný rozhlas a pod.)	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	lokalita kompletne pripravená na výstavbu RD	2025-2028	350,00 €	200,00 €	100,00 €	100,00 €	150,00 €				
	2.1.4 Výstavba bytového domu s nájomnými bytmi (cca 10 b.j.)	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	10 nových nájomných bytov	2024-2026	1 200,00 €	1 200,00 €	1 200,00 €						

Opat. 2.2	2.2.1 Rozšírenie kamerového systému	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	10 nových kamier	2025	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
	2.2.2 Revitalizácia verejných priestranstiev		kvalitnejšie verejné priestory	2025-2027	70,00 €	70,00 €	10,50 €	59,50 €				
Opat. 2.3	2.3.1 Zníženie energetickej náročnosti prevádzky budovy obecného úradu a kultúrneho domu		znížená spotreba energie na prevádzku budovy	2024	250,00 €	250,00 €	37,50 €	212,50 €				
	2.3.2 Rekonštrukcia budovy obecného úradu - 2 NP	1220 - Budovy pre administratívu	zriadené administratívne priestory	2026	60,00 €	60,00 €	9,00 €	51,00 €				
	2.3.3 Rekonštrukcia obecných skladov	1242 - Garážové budovy	kvalitné technické priestory pre výkon údržby obce	2025	80,00 €	80,00 €	12,00 €	68,00 €				
Opat. 2.4	2.4.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP		5 zamestnaných osôb	2022-2030	9,00 €	9,00 €	9,00 €					
	2.4.2 Výstavba komunitného centra	1264 - Nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia	40 prijímateľov sociálnej služby	2022	350,00 €	350,00 €	52,50 €	297,50 €				

	2.4.3 Zriadenie sociálneho podniku		3 zamestnané osoby	2023-2024	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
Opat. 2.5	2.5.1 Rekonštrukcia športového areálu na ul. Potok	2411 - Športové ihriská	verejnosť realizujúca športové aktivity	2023-2025	10,00 €	10,00 €	10,00 €					
	2.5.2 Rekonštrukcia futbalového štadióna a výstavba sociálnych zariadení	2411 - Športové ihriská	verejnosť realizujúca športové aktivity	2024-2026	90,00 €	90,00 €	13,50 €	76,50 €				
	2.5.3 Rozšírenie využitia multifunkčného ihriska	2411 - Športové ihriská	verejnosť realizujúca športové aktivity	2024-2026	10,00 €	10,00 €	10,00 €					
Opat. 2.6	2.6.1 Rekonštrukcia budov MŠ a ZŠ	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	deti a žiaci absolvujúce vzdelávanie v kvalitných priestoroch; vyšší počet detí MŠ a žiakov ZŠ	2025-2027	400,00 €	400,00 €	60,00 €	340,00 €				
	2.6.2 Obnova a rozšírenie prvkov na hranie detí v areáli MŠ	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	zdravý vývoj detí	2025	15,00 €	10,00 €	10,00 €	5,00 €				
Opat. 2.7	2.7.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies		kultúrne a športové podujatia konané na území obce	2022-2030	18,00 €	18,00 €	18,00 €					

	2.7.2 Výstavba križovej cesty	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	obyvatelia vykonávajúci náboženské aktivity	2026	60,00 €	60,00 €	9,00 €	51,00 €				
III. Environmentálna oblasť					1 068,00 €	1 068,00 €	813,00 €	255,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov		skvalitnený systém triedeného zberu, vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2023	3,00 €	3,00 €	3,00 €					
	3.1.2 Výstavba zberného dvora	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2025-2027	250,00 €	250,00 €	250,00 €					
	3.1.3 Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2421 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	žiadny BRKO ukladany na skládky odpadov; vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2022-2024	450,00 €	450,00 €	450,00 €					
	3.1.4 Obstaranie domácich kompostovacích zásobníkov		žiadny BRKO ukladany na skládky odpadov	2025	15,00 €	15,00 €	15,00 €					
	3.1.5 Osadenie nádob na triedený zber odpadu na území obce		vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2026	30,00 €	30,00 €	30,00 €					

	3.1.6 Sanácia čiernych skládok, vrátane osvetových aktivít na zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva		žiadne miesta snežákonne uloženým odpadom	2023-2030	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
Opat. 3.2	3.2.1 Realizácia protipovodňových opatrení na miestnych potokoch (priekopy, hrádzky, úprava brehov a pod.)	2152 - Priehrady	žiadne škody na majetku v dôsledku povodní	2024-2026	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
	3.2.2 Rekonštrukcia oporných múrov pri potokoch a Rieke	2152 - Priehrady	žiadne škody na majetku v dôsledku povodní	2025-2026	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
Celkom					9 364,40 €	7 509,40 €	3 971,15 €	3 538,25 €	1 855,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov/aktivít bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov/aktivít je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projekty/aktivity, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projekty/aktivity, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projekty/aktivity s oporou vo VZN obce, projekty/aktivity Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projekty/aktivity s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projekty/aktivity s ukončeným procesom verejného obstarávania), projekty/aktivity, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce a projekty/aktivity, ktoré majú vysokú podporu u obyvateľstva. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projekty/aktivity, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projekty/aktivity nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 15 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projekt/Aktivita
1	Najvyššia	a) projekty/aktivity vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projekty/aktivity riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	1.5.1; 2.6.1; 3.1.2; 3.1.3;
2	Vysoká	a) projekty/aktivity s oporou vo VZN obce b) projekty/aktivity s právoplatným stavebným povolením c) projekty/aktivity MAS d) projekty/aktivity OOCR e) projekty/aktivity miestnych rozvojových organizácií f) projekty/aktivity s vysokou podporou obyvateľov g) projekty/aktivity s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty/aktivity, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.3.1; 1.3.2; 1.4.1; 1.4.2; 1.4.4; 1.5.2; 1.5.3; 1.5.4; 1.5.5; 1.6.1; 2.1.1; 2.1.2; 2.3.1; 2.4.1; 2.4.2; 2.7.1; 3.2.1; 3.2.2;
3	Stredná	projekty/aktivity s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty/aktivity, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.1.2; 1.2.1; 1.2.2; 1.3.4; 1.4.3; 2.1.3; 2.2.2; 2.3.3; 2.4.3; 2.5.1; 2.5.3; 2.6.2; 3.1.1; 3.1.4; 3.1.5; 3.1.6;
4	Nízka	projekty/aktivity v štádiu zámerov / úvah	1.1.1; 1.3.3; 2.1.4; 2.2.1; 2.3.2; 2.5.2; 2.7.2;
5	Najnižšia	ostatné	

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Záver

Formulár 16 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<u>Názov dokumentu:</u> Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030 <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydanej Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, január 2020, Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydanej Inštitútom priestorového plánovania, september 2016 a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.
Spracovanie	<u>Forma a obdobie spracovania:</u> spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný na jar 2022. <u>Riadiaci tím:</u> riadiaci tím pozostával z 2 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania. <u>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou:</u> verejnosť participovala na procese spracovania PHSR prostredníctvom prieskumu názorov. <u>Autor dokumentu:</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD.; www.dokumentypreobce.sk <u>Náklady na spracovanie:</u> z rozpočtu obce.
Prerokovanie	<u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa:</u> 31.08.2022.
Schválenie	<u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiašovce na roky 2022-2030“.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

- Babiak, R. (2012): *Prihraničný región a jeho možnosti rozvoja: Empirický príklad Zamaguria*. [Rigorózna práca]. Prešov: Prešovská univerzita, 2012
- Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)
- Budzáková, F. (2007): *Národnostný a konfesijný vývoj v Zamagurí od konca 18. do začiatku 20. storočia*. [Diplomová práca]. Prešov: Prešovská univerzita, 2007
- Halás, M. (2008): *Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska*. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 2008, Vol. 44, No. 2
- Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
- Korec, P. (2005): *Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004*. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.
- MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.
- Operačné programy 2014-2020
- Partnerská dohoda 2014-2020
- PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2014-2020
- Povodňová dokumentácia obce Matiašovce
- Program rozvoja vidieka 2014-2020
- Register pozemkových spoločností
- Register účtovných závierok
- Súvaha obce Matiašovce k 31.12.2021
- Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): *Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja*. Bratislava: január 2020.
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
- Územný plán obce Matiašovce
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
- Vstupná správa pre vypracovanie PHSR Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030
- Výkaz ziskov a strát obce Matiašovce k 31.12.2021
- Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.
- Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
- Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.ives.minv.sk/heraldreg
datacube.statistics.sk	www.maps.google.com
datacube.statistics.sk/SODB/	www.minv.sk
http://cp.atlas.sk	www.orsr.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.pamiatky.sk
https://gis.nlc.sk.org/islhp/#lesnictvo	www.registeruz.sk
statdat.statistics.sk	www.scitanie.sk
www.beiss.sk	www.statistics.sk
www.cdb.sk	www.zrsr.sk

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	NFP	Nenávratný finančný príspevok
b.j.	Bytové jednotky	NN	Nízke napätie
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	NPR	Národná prírodná rezervácia
CDB	Cestná databanka	OcÚ	Obecný úrad
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	o. i.	Okrem iného
CR	Cestovný ruch	OOOR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
ČOV	Čistička odpadových vôd	PA	Povodňová aktivita
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PP	Prírodná pamiatka
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	PR	Prírodná rezervácia
EIB	Európska investičná banka	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	PSK	Prešovský samosprávny kraj
ha	Hektár	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
IBV	Individuálna bytová výstavba	SPR	Strategicko-plánovací región
IUI	Integrovaná územná investícia	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
MAS	Miestna akčná skupina	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
MOK	Maloobjemový kontajner	TTP	Trvalé trávne porasty
MRK	Marginalizované rómske komunity	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MSP	Malí a strední podnikatelia	VÚC	Vyšší územný celok
MŽP	Ministerstvo životného prostredia	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie

Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky

Obec si v tomto PHSR naplánovala realizovať viacero projektov/aktivít. Niektoré z naplánovaných projektov/aktivít sú pomerne jednoduché, nevyžadujú si veľké finančné, materiálne, príp. personálne úsilie. Na druhej strane, iné projekty si zo svojej povahy budú vyžadovať množstvo úsilia, času, schopností a financií. Akčný plán na daný rozpočtový rok predstavuje zhrnutie projektových zámerov (projektov a aktivít) obce, ktoré sa plánujú realizovať v roku 2022 a výhľadovo aj v rokoch 2023 a 2024. Projekty sú v tomto Akčnom pláne rozpracované formou Formuláru na prípravu projektov.

2022

- **Aktivita 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci**
 Cieľ aktivity: Podporovať miestnych podnikateľov
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 300,- eur ročne
- **Aktivita 1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov**
 Cieľ aktivity: Podporovať miestnych podnikateľov
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 200,- eur ročne
- **Aktivita 1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby**
 Cieľ aktivity: Podporiť transformáciu hospodárstva
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 400,- eur ročne
- **Aktivita 1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce**
 Cieľ aktivity: Zlepšiť zručnosti obyvateľov v používaní moderných technológií
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 200,- eur ročne
- **Aktivita 1.3.1 Výstavba turistického informačného systému v obci Matiašovce**
 Cieľ aktivity: Skvalitniť a zmodernizovať ponuku informácií pre návštevníkov obce
 Termín realizácie: 2022
 Predpokladané náklady: 25 000,- eur
- **Aktivita 1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce**
 Cieľ aktivity: Rozvíjať partnerskú a cezhraničnú spoluprácu
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 500,- eur ročne
- **Aktivita 2.4.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP**
 Cieľ aktivity: Zvýšiť zamestnanosť miestnych obyvateľov znevýhodnených na trhu práce
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 1 000,- eur ročne

- Aktivita 2.7.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies**

Cieľ aktivity: Podporovať kultúrny a športový život v obci
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 2 000,- eur ročne

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.4.2 Výstavba komunitného centra
Cieľ projektu	Poskytovať potrebné sociálne služby cieľovým skupinám obyvateľov
Termín	2022
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	350 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, EŠIF
Výstupy	Vybudované komunitné centrum
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	3.1.3 Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení
Cieľ projektu	Zvýšiť úroveň vytriedenia odpadov vytvorením kvalitnejších podmienok pre nakladanie s odpadmi; zhodnocovať všetok BRKO pochádzajúci z územia obce
Termín	2022-2024
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	450 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, EŠIF, Environmentálny fond
Výstupy	Vybudovaná malá kompostáreň (s kapacitou do 100 t ročne), obstaraná komunálna technika
Užívatelia	Obyvatelia obce, zamestnanci obce

2023

- **Aktivita 1.3.2 Vybudovanie turistických náučných chodníkov v extraviláne obce**
 Cieľ aktivity: Zvýšiť atraktivitu obce a regiónu Zamaguria pre návštevníkov
 Termín realizácie: 2023
 Predpokladané náklady: 20 000,- eur

- **Aktivita 1.4.1 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových miestnych komunikácií**
 Cieľ aktivity: Zabezpečiť kvalitný prístup k domom a bytom
 Termín realizácie: 2023-2024
 Predpokladané náklady: 200 000,- eur

- **Aktivita 2.5.1 Rekonštrukcia športového areálu na ul. Potok**
 Cieľ aktivity: Zabezpečiť obyvateľom obce kvalitné priestory na realizáciu športových a voľnočasových aktivít
 Termín realizácie: 2023-2025
 Predpokladané náklady: 10 000,- eur

- **Aktivita 3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov**
 Cieľ aktivity: Zvýšiť úroveň vytriedenia odpadov v obci, zlepšiť spôsob nakladania s odpadmi v obci
 Termín realizácie: 2023
 Predpokladané náklady: 3 000,- eur

- **Aktivita 3.1.6 Sanácia čiernych skládok, vrátane osvetových aktivít na zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva**
 Cieľ aktivity: Zlepšiť kvalitu životného prostredia v obci
 Termín realizácie: 2023-2030
 Predpokladané náklady: 20 000,- eur

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.4.3 Zriadenie sociálneho podniku
Cieľ projektu	Poskytnúť miestnym znevýhodneným UoZ možnosti uplatnenia na trhu práce; zvýšiť príjmy obce
Termín	2023-2024
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	20 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, rozpočet VÚC, EŠIF
Výstupy	Zriadené podnikateľské priestory, vybudovaná pracovňa
Užívatelia	Obyvatelia obce znevýhodnení na trhu práce

2024

- Aktivita 2.5.3 Rozšírenie využitia multifunkčného ihriska**

Cieľ aktivity: Zabezpečiť obyvateľom obce kvalitné priestory na realizáciu športových a voľnočasových aktivít

Termín realizácie: 2024-2026

Predpokladané náklady: 10 000,- eur

- Aktivita 3.2.1 Realizácia protipovodňových opatrení na miestnych potokoch (priekopy, hrádzky, úprava brehov a pod.)**

Cieľ aktivity: Chrániť majetok a pôdu pred vodnou eróziou a pred povodňami

Termín realizácie: 2024-2026

Predpokladané náklady: 200 000,- eur

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.4.2 Výstavba chodníkov pre peších
Cieľ projektu	Zvýšiť bezpečnosť chodcov
Termín	2024-2025
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	120 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, rozpočet VÚC, EŠIF
Výstupy	Vybudované chodníky na území obce
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.4.3 Výstavba cyklistických chodníkov
Cieľ projektu	Zvýšiť atraktivitu obce a regiónu Zamaguria pre turistov; zlepšiť zdravie obyvateľstva
Termín	2024-2026
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	VÚC Prešov
Predpokladané náklady	450 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, rozpočet VÚC, EŠIF
Výstupy	Vybudované cyklistické chodníky na území obce
Užívatelia	Obyvatelia obce a Zamaguria, turisti

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.5.1 Výstavba verejnej kanalizácie s ČOV pre celú obec alebo pre skupinu obcí
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom obce prístup k verejnej kanalizácii, vrátane napojenia na ČOV; zlepšiť kvalitu životného prostredia v obci
Termín	2024-2028
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	Podtatranská vodárenská a prevádzková spoločnosť, a.s.
Predpokladané náklady	2 000 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, štátne fondy, EŠIF, Environmentálny fond
Výstupy	Výbudovaná kanalizácia a ČOV
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.5.2 Rekonštrukcia verejného vodovodu v centrálnej časti obce
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom obce prístup k verejnému vodovodu; zlepšiť zdravie obyvateľstva
Termín	2024-2026
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	Podtatranská vodárenská a prevádzková spoločnosť, a.s.
Predpokladané náklady	300 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, štátne fondy, EŠIF, Environmentálny fond
Výstupy	Zrekonštruovaný vodovod
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.5.5 Zavedenie vysokorýchlostného optického internetu v obci
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom obce prístup k vysokorýchlostnému internetu
Termín	2024-2026
Garant	Súkromná spoločnosť
Spolupráca (partneri)	Obec Matiašovce
Predpokladané náklady	150 000,- eur
Zdroje financovania	Súkromné zdroje, štátne dotácie, štátne fondy, EŠIF
Výstupy	Osadené optické káble
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.1.4 Výstavba bytového domu s nájomnými bytmi (cca 10 b.j.)
Cieľ projektu	Poskytnúť obyvateľom obce možnosť nájomného bývania v byte, uspokojiť dopyt po nájomnom bývaní, zvýšiť počet obyvateľov obce
Termín	2024-2026
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	Súkromný investor
Predpokladané náklady	1 200 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátny rozpočet, ŠFRB, súkromný kapitál
Výstupy	Vybudované nájomné byty
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.3.1 Zníženie energetickej náročnosti prevádzky budovy obecného úradu a kultúrneho domu
Cieľ projektu	Znížiť produkciu CO ₂ , znížiť náklady obce na prevádzku budovy
Termín	2024
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	250 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, dotácie VÚC, EŠIF
Výstupy	Zrekonštruovaná budova
Užívatelia	Zamestnanci obce, obyvatelia obce, návštevníci kultúrno-spoločenských podujatí v KD

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.5.2 Rekonštrukcia futbalového štadióna a výstavba sociálnych zariadení
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom obce kvalitné priestory na realizáciu športových a voľnočasových aktivít
Termín	2024-2026
Garant	Obec Matiašovce
Spolupráca (partneri)	Mladosť Matiašovce
Predpokladané náklady	90 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, dotácie VÚC, EŠIF
Výstupy	Zrekonštruované ihrisko, nové šatne
Užívatelia	Obyvatelia obce

Zoznam máp, tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Mapa 1: Poloha obce Matiašovce - širšie vzťahy	3
Mapa 2: Poloha obce Matiašovce voči susediacim obciam	4
Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	13
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	14
Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	17
Tabuľka 4: Vývoj priemerného veku obyvateľstva.....	21
Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín.....	21
Tabuľka 6: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti	22
Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania.....	22
Tabuľka 8: Vývoj nezamestnanosti v obci	24
Tabuľka 9: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2021	24
Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2021	26
Tabuľka 11: Počet domov podľa typu domu	27
Tabuľka 12: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky	27
Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému	27
Tabuľka 14: Byty podľa obytných miestností	28
Tabuľka 15: Domy podľa obdobia výstavby	28
Tabuľka 16: Vybavenie technickou infraštruktúrou.....	31
Tabuľka 17: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2022)	32
Tabuľka 18: Infraštruktúra kultúry a športu	33
Tabuľka 19: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb.....	34
Tabuľka 20: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2021; v ha)	36
Tabuľka 21: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2021 (eur; netto).....	38
Tabuľka 22: Náklady a výnosy v roku 2021	39
Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Matiašovce.....	18
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021	19
Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021	19
Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021.....	20
Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2021	21
Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	23
Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2012-2021 (k 31.12.)	24
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2021	25
Graf 9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2021	26
Obrázok 1: Letecký pohľad na obec Matiašovce.....	5
Obrázok 2: Vázby Matiašovciac na komunikačné línie	30
Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR	9
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR.....	10
Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu	10
Formulár 4 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	40
Formulár 5 (A8): STEEP analýza	44

Formulár 6 (A10): SWOT analýza.....	45
Formulár 7 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov.....	52
Formulár 8 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí	54
Formulár 9 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR.....	61
Formulár 10 (R1): Akčný plán	66
Formulár 11 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	70
Formulár 12 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	72
Formulár 13 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica.....	73
Formulár 14 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR.....	74
Formulár 15 (F3): Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov	82
Formulár 16 (Z1): Schválenie PHSR	83